

ARTICLE 19

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အခြေအနေ -
ပြောင်းလဲမှု အစီအစဉ် ဖော်ဆောင်ခြင်း

Background paper on freedom of expression in Myanmar

ARTICLE 19
Free Word Centre
60 Farringdon Road
London
EC1R 3GA
United Kingdom

T: +44 20 7324 2500
F: +44 20 7490 0566
E: info@article19.org
W: www.article19.org
Tw: [@article19org](https://twitter.com/article19org)
Fb: facebook.com/article19org

ISBN: 978-1-906586-89-8

© ARTICLE 19, 2014

This is edition two. Edition one was published in 2013.

This work is provided under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial-ShareAlike 2.5 licence. You are free to copy, distribute and display this work and to make derivative works, provided you:

- 1) give credit to ARTICLE 19;
- 2) do not use this work for commercial purposes;
- 3) distribute any works derived from this publication under a licence identical to this one.

To access the full legal text of this licence, please visit: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/legalcode>.

ARTICLE 19 would appreciate receiving a copy of any materials in which information from this report is used.

This booklet was produced courtesy of funding from the British government.

Foreign &
Commonwealth
Office

ARTICLE 19 launched this guide as part of our work on reform in Myanmar. It is part of a series of such guides which are available at www.article19.org

နိဒါန်း Introduction	2
စာတမ်း၏ အကြောင်းအရာ Background paper	3
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်း	5
International standards on the right to freedom of expression	
Importance of the right to freedom of expression	5
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အရေးပါမှု	5
International protection of the right to freedom of expression	6
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းဖြင့် အကာအကွယ်ပေးမှု	6
Elements of the right to freedom of expression	7
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အင်္ဂါရပ်များ	8
Limitations on the right to freedom of expression	8
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အကန့်အသတ်များ	9
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေ	11
Freedom of expression and Myanmar law	
Constitution	11
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ	14
Penal Code 1957	17
၁၉၅၇ ရာဇသတ်ကြီး	21
Decree on the Right to Peaceful Assembly and Peaceful Procession 2012	27
၂၀၁၂ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ	28
Laws relating to the print media	29
ပုံနှိပ်မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများ	31
Laws relating to the broadcast media	34
ရေဒီယို ရုပ်သံလွှင့် မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများ	37
Public Service Media	41
အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာ	43
Laws governing the Internet	46
အင်တာနက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ	47

Introduction

The right to freedom of expression is fundamental to democracy. If it is not respected, protected and fulfilled, democracy cannot work. Myanmar is trying to become a democracy. It is not the first state to do so, and can learn from the experiences of other democratising states –near and far– and look to changing its laws, policies and practices to bring the country in line with international law.

This project brings together some of the most respected and dedicated people in Myanmar to build an agenda for change: a civil-society action plan to develop a legislative framework that promotes freedom of expression.

By the end of this initial project, we hope to have together created a strong group of dedicated people that can –together and apart– work towards a common goal.

We will have built a broad plan of action together, including recommendations, regarding which laws and policies need to change, and will have agreed an advocacy strategy for how to change them, over the next five years.

ARTICLE 19 brings to this group experience from many states worldwide which have gone through similar processes of democratisation. While the problems and solutions are different in every state, we have worked together with civil society

in the former Soviet Union, the emerging African and Middle East democracies, and countries across South and Southeast Asia. At the time of print, ARTICLE 19 is working simultaneously in Bangladesh, Brazil, Cambodia, Indonesia, Iran, Kenya, Libya, Mexico, Russia, Senegal, Somalia and Tunisia.

Over the past 25 years, ARTICLE 19 has also been at the heart of strengthening international law, ensuring that it sets a good example for states to follow when protecting the right to freedom of expression. It is this experience that ARTICLE 19 brings to the group.

Background paper

The paper briefly looks at the key laws in Myanmar that affect people's freedom to seek and share information and ideas – whether that is through the media, in everyday conversations, on the Internet, or in demonstrations in the street.

For each law, ARTICLE 19 briefly points out where the main obstacles are to protecting and promoting the right to freedom of expression. It explains what international human rights law requires the government to do – or not do – in a certain area, in order to respect, protect and fulfil the right to freedom of expression.

ဒီမိုကရေစီအတွက် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြော
ဟဆိုခွင့်သည် အခြေခံအုပ်မြစ်ဖြစ်သည်။
ယင်းအခွင့်အရေးကို မလေးစား၊ မကာကွယ်၊
မဖြည့်ဆည်းပါက ဒီမိုကရေစီ မလည်ပတ်နိုင်။
မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံဖြစ်လာရန်
ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသော်လည်း ထိုသို့ ကြိုးပမ်းသည့်
အညံ့ဆုံးသောနိုင်ငံတော့ မဟုတ်ပါ။
မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နီးစပ်ရာ သို့မဟုတ် အဝေးရှိ
ဒီမိုကရေစီ ဖော်ဆောင်သော နိုင်ငံများ၏
အတွေ့အကြုံများမှ သင်ခန်းစာ ရယူနိုင်ပြီး၊ ၎င်း၏
ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို
နိုင်ငံတကာ ဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်အောင်
လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

အာတီကယ် ၁၉ ၏ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော်ခွင့်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ
အလေးစားခံရဆုံးနှင့် ပြောင်းလဲမှု အစီအစဉ်
ဖော်ဆောင်ရန် ယုံကြည်ချက်အပြည့်ရှိသူများကို
စုစည်းထားပြီး၊ ယင်းအစီအစဉ်ဖြင့် လူထုအခြေပြု
အဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ချမှတ်ခြင်းဖြင့်
လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို မြှင့်တင်မည့်
ဥပဒေဆိုင်ရာ လမ်းစဉ်ချမှတ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ဤ ကနဦး စီမံကိန်း ပြီးဆုံးရာတွင်
ဘုံပန်းတိုင်အတွက် ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာစွာနှင့်
လုပ်ဆောင်သွားမည့် အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်မည်ဟု
မိမိတို့ မျှော်လင့်ပါသည်။

နောင်လာမည့် ငါးနှစ်အတွင်း ဥပဒေများ၊
မူဝါဒများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောင်းလဲရမည့်အရာများ၊
အကြံပြုချက် များနှင့် မိမိတို့ လိုလားသော
ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပေါ်လာရန်အတွက်
ဆော်သြလို့ ဆော်မည့် နည်းဗျူဟာများကို ချမှတ်
ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်ရှိပါသည်။

အာတီကယ် ၁၉ သည် ဤအဖွဲ့အတွင်းသို့
မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အလားတူ
ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို
ဖြတ်သန်းခဲ့သည့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ နိုင်ငံများ၏
အတွေ့အကြုံများကို ယူဆောင်ဝေငှပေးသည်။
နိုင်ငံတိုင်း၏ ပြဿနာ ကာကြားသကဲ့သို့
အဖြေကလည်း ကွဲပြားပါလိမ့်မည်။ သို့သော်
မိမိတို့သည် ဆိုစီယက်ပြည်ထောင်စု
နိုင်ငံဟောင်းများ၊ ထွက်ပေါ်စ အာဖရိကနှင့်
အရှေ့အလယ်ပိုင်း ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများ၊
တောင်နှင့် အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများမှ
လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်
လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤ စာတမ်းကို
ပုံနှိပ်စဉ် အာတီကယ် ၁၉ သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊
ဘာရာဇီးလ်၊ ကမ်ဘောဒီးယား၊ အီရန်၊
ကင်ညာ၊ လစ်ဗျား၊ မက်ဆီကို၊ ရုရှား၊ ဆီနီဂေါ၊
ဆိုမားလီးယားနှင့် ကျူးနီးရှားနိုင်ငံများတွင် လုပ်ကိုင်
ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

မိမိတို့အဖွဲ့သည် လွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ်အတွင်း
နိုင်ငံတကာ ဥပဒေ ပိုမိုအားကောင်းရန်
ကြိုးပမ်းမှုတွင် အဓိကလုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို နိုင်ငံများ
လိုက်နာရန်အတွက် အကောင်းဆုံးစံ ချမှတ်သွားရန်
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အာတီကယ် ၁၉ သည်
ဤ အဖွဲ့အတွင်းသို့ ယင်းအတွေ့အကြုံများကို
ယူဆောင်ဝေငှပေးသည်။

စာတမ်း၏ အကြောင်းအရာ

ဤ စာတမ်းတွင် အာတီကယ် ၁၉ အဖွဲ့က
မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့်
သတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့် အခြေအနေကို
ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားသည်။ မိဒီယာ၊ အင်တာနက်
မှသာမက နေ့စဉ် အချင်းချင်းပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်း

င်းနှင့် လမ်းမပေါ်ထွက်၍ ဆန္ဒပြရာမှ တစ်ဆင့်
ပြည်သူ့လူထု၏ သတင်းအချက်အလက်များ
ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်ခွင့်ကို လာရောက်
ရိုက်ခတ်နေသော ဥပဒေများကို ဤစာတမ်းတွင်
သုံးသပ်တင်ပြထားသည်။

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို
ကာကွယ်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် လစ်ဟင်းမှုသည်
အဆိုပါ ဥပဒေ တစ်ခုချင်းစီ၏ အခက်အခဲ
ဖြစ်ကြောင်း အာတီကယ် ၁၉ က
ထောက်ပြထားပါသည်။ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့်
အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ
လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေအရ အစိုးရ
အနေဖြင့် အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်အပေါ်တွင်
လုပ်ဆောင်ရမည့်အရာနှင့်
(မလုပ်ဆောင်ရမည့်အရာ) များကို
ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်း

International standards on the right to freedom of expression

Importance of the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is a fundamental human right, and the foundation stone for every free and democratic society. It is important for three main reasons:

1. It is indispensable to personal development. People who are free to speak their minds feel more secure and respected, and are able to plan their lives much more easily, forge friendships and establish communities.
2. It is essential to good governance: All people must be free to ask questions of the government, to ensure that they are acting honestly and to expose the strengths and weaknesses of officials and their policies. In this way, wrongdoings can be exposed, and the people and government can learn about problems and fix them. This is important for developing effective laws and policies that addresses the concerns of the people.
3. It is crucial to the protection, promotion and exercise of all other human rights: Without freedom of expression, the enjoyment of other human rights becomes impossible. Information is important for engaging in democratic processes, learning how to vote and for informing decisions on who to vote

for; it is the basis for organising peaceful assemblies; for manifesting one's religion in community with others. It is also the key to enabling people to make decisions on health, education, water and the environment.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အရေးပါမှု

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် အခြေခံအခွင့်အရေးဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်သော ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင် အတွက် အခြေခံအုပ်မြစ်ဖြစ်သည်။^{၂၁} အောက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ယင်းအခွင့်အရေး ရရှိရန် လွန်စွာ အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည် -

၁။ လူတစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အရာဖြစ်သည် - မိမိစိတ်အတိုင်း လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်သူများ သည် ပို၍ လုံခြုံခြင်းနှင့် လေးစားမှုအရသာကို ခံစားကြရသည်။ သူတို့ ဘဝကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ စီမံနိုင်ပြီး မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို တည်ထောင်နိုင်သည်။

၂။ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည် - အစိုးရဝန်ထမ်းများ ရိုးသားစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သူတို့၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် လူတိုင်းသည် အစိုးရအား မေးခွန်းမေးမြန်းခွင့် ရှိရမည်။ ထိုနည်းဖြင့် သူတို့၏ အမှားများ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ပြီး၊ ပြည်သူလူထုနှင့် အစိုးရအနေဖြင့် ထိုအမှားများကို

သိရှိကာ ပြုပြင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပြည်သူလူထု ၏ စိုးရိမ်ချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးမည့် ဥပဒေနှင့် မူဝဒ ရေးဆွဲ ပြဌာန်းရန်အတွက် အရေးကြီးသည်။

၃။ အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ခြင်း၊ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည် - လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် မရရှိပဲ အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်မည်ဆိုသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ မပေးစနစ်ကို လေ့လာနိုင်ရန်နှင့် မည်သူကို မပေးသင့်ကြောင်း လူထုကို အသိပေးရန်စသည့် ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် သတင်း အချက်အလက်သည် အရေးကြီးသောအရာဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်း ပြုလုပ်ရန်အတွက် အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။ အခြားသူများနှင့် နေထိုင်သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ ယုံကြည်ချက်ကို ပြသခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ရေ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် လူထုအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခွင့် ရှိလာစေရန် အဖြေရှာမှု တစ်ခုဖြစ်သည်။

International protection of the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is guaranteed by Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR), and in Article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR).

At the regional level, the Association of South East Asian Nations (ASEAN) Human Rights Declaration protects the right to freedom of expression at Article 23. Myanmar will chair ASEAN in 2014.

All UN Member States have committed to uphold the rights contained in the UDHR.

Although Myanmar has not signed the ICCPR, 167 other States are legally bound respect and ensure the right to freedom of expression at the national level. Due to the sheer volume of States recognising a legal obligation to protect the right to freedom of expression, the right has gained the force of binding custom within international law. Therefore, even without signing the ICCPR Myanmar is still bound by international law to protect and promote the right to freedom of expression. This right is also protected in the Constitution of Myanmar.

It is very important that Myanmar sign and ratify the ICCPR, so that it is clear that international human rights laws apply in Myanmar.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းဖြင့် အကာအကွယ်ပေးမှု

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း (Universal Declaration of Human Rights)^၁

နှင့် နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက် (the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR))^၁ ဥပဒေတို့၏ အပိုဒ် ၁၉ တွင် အာမခံချက်ပေးထားသည်။

ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်တွင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN) လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း၏ အပိုဒ် ၂၃ တွင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးထားသည်။^၂ ၂၀၁၄ တွင် မြန်မာနိုင်ငံက ASEAN ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်မည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် UDHR ၊ ပြဌာန်းချက် အခွင့်အရေးများကို လိုက်နာရန် ကတိပြု ထားပြီး ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ICCPR ကို လက်မှတ်ထိုးထားခြင်း မရှိသော်လည်း အခြားသော ၁၆၇ နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို နိုင်ငံအဆင့် လေးစားလိုက်နာရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရန် အသိအမှတ်ပြုလာသော နိုင်ငံအရေအတွက် များပြားလာသောကြောင့် ဤ အခွင့်အရေးသည် နိုင်ငံတာဝန်ပေးအတွင်း စည်းနှောင်အားရှိသော နိုင်ငံတကာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေတစ်ခုဖြစ်လာမည့် အင်အား ရရှိလာနေသည်။^၃ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ICCPR ကို လက်မှတ်ထိုးထားခြင်း မရှိသော်လည်း နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ဤ အခွင့်အရေးကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံဥပဒေအရလည်း အကာအကွယ်ပေးထားသည်။

ICCPR ကို မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လက်မှတ်ထိုး အတည်ပြုရန် အရေးကြီးသည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အသက်ဝင်ကြောင်း ပိုမိုရှင်းလင်းသွားမည်။

Elements of the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is made up of number of important elements:

- It belongs to all people, regardless of their race or ethnicity, nationality, sex, gender identity or sexual orientation, religion, or political opinion;
- It includes the right to seek, to receive, and to impart information.
- It applies to ideas of all kinds, including political discourse, commentary on one's own and on public affairs, discussion of human rights, journalism, cultural and artistic expression, teaching, and religious discourse. It even embraces expression that some people find deeply offensive or unpopular.
- It applies regardless of geographic, political, or cultural frontiers or borders,
- It can be exercised through any media of a person's choice, that is through oral, written or printed communications; artistic expression; and audio-visual, electronic and

internet-based modes of communication. It applies online as it does offline.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အင်္ဂါရပ်များ

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အခွင့်အရေးကို အရေးကြီးသော အင်္ဂါရပ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည် -

- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို လူမျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှု၊ နိုင်ငံသား၊ လိင်ကွဲပြားမှု၊ လိင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် သို့မဟုတ် လိင်စိတ်ခံယူမှု၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် နိုင်ငံရေးယုံကြည်မှုအရခွဲခြားမှုမရှိပဲ လူတိုင်း ပိုင်ဆိုင်သည်။
- ယင်းအခွင့်အရေးတွင် သတင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေခွင့်၊ ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ဖြန့်ဝေခွင့် တို့ပါဝင်သည်။
- နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရေးသားပြောဆိုချက်များ အပါအဝင် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အကြောင်းနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အပေါ် သုံးသပ်ဝေဖန်ချက်၊ လူ့အခွင့်အရေးအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဖော်ပြချက်နှင့် ပညာသင်ကြား ပို့ချခြင်းနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ရေးသားပြောဆိုခြင်း စသော အတွေးအခေါ် နယ်ပယ် အားလုံးတွင် ယင်းအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် လူ့အချို့အတွက် ဖော်ကားမှု သို့မဟုတ် မနှစ်မြို့စရာဖြစ်စေသည့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်များအထိ ပါဝင်သည်။

• ပထဝီ၊ နိုင်ငံရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နယ်စွန့်နယ်ဖျား သို့မဟုတ် နယ်နိမိတ်များကို ကျော်လွန်၍ ယင်းအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

• ဤအခွင့်အရေးကို မိမိနှစ်သက်ရာ မီဒီယာမှတစ်ဆင့် ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ဥပမာ နတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာရေးသား၍ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့်နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနုပညာနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရုပ်သံ၊ အလက်ထရောနစ်နည်း နှင့် အင်တာနက် မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်သောနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ပါဝင် သကဲ့သို့ အခြားနည်းဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများလည်း ပါဝင် သည်။

Limitations on the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is not an absolute right. It can be limited, however, only in narrow circumstances. Any limitations must comply with so called “three part test;” meaning that they must be:

- Provided by law: any limitation must be set out in law that is accessible to the public, is clear and precise. This means that people must be able to find it and understand what it permits and what it prohibits.
- Pursue a legitimate aim: all such aims are listed in the ICCPR as: respect for the

rights or reputations of others, the protection of national security or of public order; or the protection of public health or morals. Freedom of expression cannot be restricted purely because it is critical of the government or embarrassing for political leaders.⁷

- Necessary and proportionate: this means that limitation must be necessary in a democratic society, and it must respond to a pressing social need. The State must show a direct and immediate connection between limiting the expression and protecting the interest at stake. Proportionality means that the restriction should not be too broad, and if less restrictive measures are possible they should be used instead.

International human rights law therefore requires Myanmar to respect, protect, and fulfil the right to freedom of expression. There are two sides to this obligation:

- To avoid interfering with the enjoyment of the right to freedom of expression.
- To proactively remove obstacles to the enjoyment of the right to freedom of expression.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အကန့်အသတ်များ

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် အကြွင်းမဲ့ အခွင့်အရေးမဟုတ်ပါ။ ယင်းကို

ကန့်သတ်နိုင်သည်။ သို့သော် တိကျစွာ သတ်မှတ်ထားသော အခြေအနေတွင်သာ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ ကန့်သတ်ချက်များသည် အောက်ပါ "အဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်" နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရမည် -

- ဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားခြင်း - မည်သည့် ကန့်သတ်ချက်မျိုးကိုမဆို ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်း တိကျစွာ ဖော်ပြထားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လူထုမှ သိရှိနိုင်ခွင့်ရှိရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ယင်း ပြဌာန်းချက်က ကန့်သတ်ထားသည့်အရာနှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့်အရာများကို အများပြည်သူက သိရှိခွင့်ရှိရမည်။
- တရားဝင် လက်ခံနိုင်သော ဦးတည်ချက် အတိုင်းဖြစ်ခြင်း - ကန့်သတ်ချက်အတွက် ထားရှိရမည့် ဦးတည်ချက်များကို ICCPR တွင် ယခုကဲ့သို့ ဖော်ပြထားသည်။ အခြားသူ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားရန်၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် လူထုကျန်းမာရေးကို အကာအကွယ်ပေးရန်၊ လူထုကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကာအကွယ်ပေးရန် အဖြစ် နိုင်ငံတကာဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်။ အစိုးရကို ဝေဖန်ပြစ်တင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများကို အရှက်ရစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို မပိတ်ပင်သင့်။
- လိုအပ်ခြင်းနှင့် အချိုးညီဖြစ်ခြင်း - ဆိုလိုရင်းမှာ ကန့်သတ်ချက်သည် ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်၏ လိုအပ်ချက်အရသာ ဖြစ်ရမည်။ အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လူမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို တုံ့ပြန် ခြင်းသာဖြစ်ရမည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ယင်းအခွင့်အရေးကို ကန့်သတ်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးဖွယ် ဖြစ်နေ သော

အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ပေးခြင်းနှစ်ခုတို့၏
ဆက်နွယ်မှုကို ပြသရမည်။ အချိုးညီဖြစ်ခြင်း
ဆိုသည်မှာ ကန့်သတ်ချက်ကို ကျယ်ပြန့်စွာ
အသုံးပြုသင့်။ နည်းနိုင်သမျှနည်းသော ကန့်သတ်
ချက်ကိုသာ ပြုလုပ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာ
လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေအရ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို လေးစားရန်၊
ကာကွယ်ရန်နှင့် ပြည့်စုံစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်
လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုသည်။ အောက်ပါ တာဝန် ဝတ္တရား
နှစ်ခုရှိသည် -

- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရရှိခံစားမှုကို
ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်ခြင်း မပြုရန်။
- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်
အသုံးပြုခြင်းကို
အဟန့်အတားဖြစ်စေသော အရာများကို
ဖယ်ရှားပေးရန်။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေ

Freedom of expression and Myanmar law

The Constitution

Reforms to the 2008 Constitution are essential to advance Myanmar's transition to democracy and address shortfalls in protections for the right to freedom of expression and related rights.

Two provisions in the Constitution relate to the right to freedom of expression. These are:

- Article 354, which provides that every citizen shall be at liberty “to express and publish freely their convictions and opinions” and “to assemble peacefully without arms and holding procession”, but only to the extent that they do not contradict laws for the protection of national security, public order, community peace and tranquillity, and public morality;
- Article 365, which provides for freedom of literary, cultural, and artistic expression for every citizen. However, it requires citizens to avoid any “act detrimental to national solidarity”, and to coordinate any action likely to adversely affect the interests of a national race with that group.

Six problems

ARTICLE 19 finds that the Constitution as a whole, and these two provisions in particular, do not meet international standards on

the right to freedom of expression, for the following reasons.

1. The right to freedom of expression must not be limited to nationals of Myanmar: Foreigners, refugees and stateless persons should enjoy protection for their freedom of expression rights without distinction. This is important in Myanmar, where there are an estimated 723,000 people without citizenship. Not having citizenship should not mean that an individual has no rights. The constitutions for Thailand and Indonesia both provide the right to freedom of expression for all people.
2. The right to freedom of expression needs to be defined more broadly. This is important to make sure that the judiciary and other authorities have sufficient guidance to aid their interpretation of the right. It should include all of the elements of the right to freedom of expression highlighted in the previous section.
3. The limitations on the right to freedom of expression must comply with international law:

- The Constitution only protects the right to the extent that it does not contradict existing laws. It must require restrictions to be set out in clear and accessible legal provisions.

- The grounds listed in Articles 354 and 365 are too broad, and some of the listed aims do not provide a legitimate reason for restricting expression under international human rights law (for example, “national solidarity,” “the interests of one or several other national races” and “community peace and tranquillity.”)
- The Constitution should only permit restrictions on the right to freedom of expression that are necessary in a democratic society, and restrictions must be proportionate. This is a high threshold requiring strong justification; much higher than stating that expression may be restricted where it is “contrary to”, “detrimental to” or “adversely affects” the law or the protection of other interests. The restriction must respond to a pressing social need – i.e. be strictly necessary for the protection of that interest. They must also be the least restrictive means of achieving that purpose.

4. The Constitution should provide explicit and comprehensive protection for freedom of the media: for example, Article 34 of the Kenyan Constitution (2010) is particularly comprehensive and provides a helpful model. Protection for freedom of the media should include:

- A prohibition on prior censorship, like in

the constitutions of Thailand and Japan. No person or media outlet should require prior permission before publishing, for example from a State censorship body – as this is not necessary in a democratic society;

- A prohibition on licensing or registration systems for the print and online media, or for individual journalists or entry requirements for the profession, as is the case in South Korea;
- The independence of all bodies with regulatory powers over the media, including governing bodies of public media, should be guaranteed;
- Public service media should operate in an independent manner, with editorial freedom;
- The obligation for the State to protect media pluralism. The constitution for East Timor, for example, prohibits monopolising the mass media, as well as requiring the State to safeguard media independence. It is also positive to guarantee the transparency of media ownership, and ensure universal access to media. This ensures that the rights of all media users to receive a wide range of information and ideas are protected, including for members of ethnic and linguistic minorities.

- The right of journalists to protect their confidential sources of information should be guaranteed, to enable whistle-blowers to speak with journalists without fear of reprisals. This is an essential condition for the media to be able to carry out its watchdog function and expose corruption or other wrongdoing;

- Journalists should be free to associate in professional bodies of their choice.

5. The Constitution should provide explicit protection for the right to access information and should include:

- A duty for the government to proactively disclose information in the public interest, and ensure easy prompt, effective, affordable and practical access to such information;

- A right for all people to request and receive access to publicly held information, with a presumption in favour of disclosure;

- A right for any person to access information held by a private body where it is required for the exercise or protection of any rights;

- Restrictions on the right to access information must comply with the three-part test of Article 19(3) of the ICCPR,

with limitations justified on the basis of the “harm” and “public interest” tests. This requires exceptions to the right of access to information to set out clearly that access to information be granted unless (a) disclosure would cause serious harm to a protected interest and (b) this harm outweighs the public interest in accessing information.

6. The right to freedom of peaceful assembly should be given greater protection in a standalone provision. It should also:

- Require the State to facilitate and protect public assemblies at the organiser’s preferred location and time, including from counter-demonstrators.

- Prohibit prior-authorisation, and ensure any notification requirements are only used for the purpose of assisting the State in facilitating and protecting the exercise of the right. East Timor, for example, prohibits prior-authorisation for peaceful assemblies in its Constitution. Spontaneous assemblies should also be exempt from any prior-notification requirements.

- It should require restrictions to be: in accordance with the law; pursue a legitimate aim (either the rights or reputations of others, the protection of national security or of public order, or

the protection of public health or morals, and to protect public safety); and be necessary and proportionate.

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို မြှင့်တင်ရန်၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် အခြား ဆက်စပ်သော အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရန် လစ်ဟင်းနေမှုကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ပြုပြင်ရန် မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရမည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက် နှစ်ခုသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိသည်။

- ပုဒ်မ ၃၅၄ တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်လိုခြံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်း သာယာရေး သို့မဟုတ် ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးငှာ ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် “မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်၊ တင်မြင်ယူဆချက်များ” နှင့် “လက်နက်မပါဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်၊ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်” များကို လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဆိုထားသည်။

- ပုဒ်မ ၃၆၅ တွင် နိုင်ငံသားတိုင်း စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ ထုတ်ဖော်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် “တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ထိပါးမှုရှိစေသော လုပ်ဆောင်မှုများ”ကို ရှောင်ရှားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဆောင်ရွက်မှုသည် လူမျိုးတစ်မျိုးကို

ထိခိုက်နှစ်နာစေနိုင် လျှင် သက်ဆိုင်သူများ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်း၍ ပြေလည်မှု ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဆိုထားသည်။

အာတီကယ် ၁၉ အနေဖြင့် ယင်းပြဌာန်းချက် နှစ်ခုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တစ်ခုလုံးသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း အောက်ပါ အကြောင်းအရင်းများ အရ တွေ့ရှိရသည်။

၁။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အခွင့်အရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံသားအတွက် အဖြစ်သဘာ မကန့်သတ်ထားသင့်ပါ။ နိုင်ငံခြားသား၊ ဒုက္ခသည်၊ နိုင်ငံမဲ့သူများဟူ၍ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ လူတိုင်း လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရရှိသင့်သည်။ နိုင်ငံသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံထားရခြင်း မရှိသော ခန့်မှန်းခြေ လူဦးရေ ၇၂၂၀၀၀ ခန့် ရှိနေသော မြန်မာ နိုင်ငံအတွက် ဤကိစ္စ အရေးကြီးသည်။ နိုင်ငံသား မဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူတစ်ဦးသည် အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးခြင်း မဖြစ်စေသင့်ပါ။ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ တို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် လူတိုင်း လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရှိကြောင်း ပြဌာန်းထား သည်။

၂။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဖွင့်ဆိုသင့်သည်။ သို့သော် တရားစီရင်ရေးနှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများက ယင်းအခွင့်အရေးကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် လုံလောက်သော လမ်းညွှန်ချက် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်တွင် ရှေ့အပိုဒ်တွင် ထောက်ပြခွင့်သော လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အင်္ဂါရပ်များအားလုံး ပါဝင်သင့်သည်။

၃။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်ခြင်းသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်ရမည် -

- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို တည်ဆဲ ဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မသုံးရကြောင်း ဆိုထားသည်။ ယင်းကန့်သတ်ချက်ကို ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်း တိကျစွာ ဖော်ပြထားရန် လိုအပ်သည်။

- ပုဒ်မ ၃၅၄ နှင့် ၃၆၅ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ကန့်သတ်ချက်များသည် ကျယ်ပြန့်လွန်းသည်။ ဥပမာ “တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး”၊ “လူမျိုးစုတစ်စု သို့မဟုတ် မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများ၏ အကျိုး” သို့မဟုတ် “ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေး” စသည့် အကြောင်းအရင်းများကို အခြေခံ၍ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်ခြင်းသည် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ အရ လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိပါ။

- ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်အတွက် လိုအပ်ချက်အရသာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ ကန့်သတ်သင့်ပြီး၊ ယင်းကန့်သတ်ချက်သည် အချိုးညီ ဖြစ်ရမည်။ ဤစံနှုန်းအရ ကန့်သတ်ချက်လုပ်ဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဥပမာပေးဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့် “ဆန့်ကျင်သော” ၊ “ထိခိုက်နှစ်နာစေသော” သို့မဟုတ် “ ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေသော” သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန် စသည့် အကြောင်းပြချက်များဖြင့်သာ မလုံလောက်ဘဲ ထိုထက် ပိုမိုခိုင်မာသော အကြောင်းပြချက်ရှိရန် လိုအပ်သည်။ ကန့်သတ်ချက်သည် အရေးပေါ်

ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော လူမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ရမည်။ ဥပမာ ကောင်းကျိုးတစ်ခုကို ကာကွယ်ရန် အတွက်သာဖြစ်ခြင်း။ ကန့်သတ်ချက် ပြုလုပ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်မီရန်အတွက် ကန့်သတ်ချက်သည် နည်းနိုင်သမျှနည်း ရမည်။

၄။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးထားကြောင်း ရှင်းလင်းတိကျစွာနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြဋ္ဌာန်းထားသင့်သည်။ ဥပမာ ကင်ညာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၀ အခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၄ သည် အထူးပြည့်စုံသောကြောင့် စံအဖြစ် ထားနိုင်သည်။ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရာတွင် အောက်ပါ အချက်များ ပါဝင်သင့်သည် -

- ဂျပန်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကဲ့သို့ ကြိုတင် ဆင်ဆာဖြတ်ခြင်းကို တားမြစ် ခြင်း။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် မီဒီယာအဖွဲ့တစ်ခုက ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း မပြုမီ နိုင်ငံတော်၏ ဆင်ဆာဘုတ်အဖွဲ့ ကဲ့သို့သော အဖွဲ့ထံမှ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူရန်မလိုအပ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်တွင် ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရန်မလိုအပ်ပါ။ တောင်ကိုးရီးယားနိုင်ငံကဲ့သို့ အလွတ်စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ ပုံနှိပ်နှင့် အင်တာနက် မီဒီယာအတွက် လိုင်စင်လျှောက်ခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်ကို တားမြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ထား သော လိုအပ်ချက်များကို မထားရှိခြင်း။

- အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှုမီဒီယာ၏ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အပါအဝင် မီဒီယာစည်းကမ်းများ

ချမှတ် နိုင်သော ဌာနအားလုံး အချုပ်အနှောင်ကင်း လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အာမခံချက် ထားပေး သင့်သည်။

- အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာသည် ၎င်း၏ အယ်ဒီတာ အာဘော်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် အတူ အချုပ်အနှောင်ကင်းနေသင့်သည်။

- တစ်ခုမက များပြားသော မီဒီယာများရှိနေခြင်း သို့မဟုတ် မီဒီယာ ဗဟုဝါဒကို ကာကွယ်ရန် နိုင်ငံတော်တွင် တာဝန်ရှိသည်။ အရှေ့တီမောနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့ စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် လူထုဆက်သွယ်ရေးမီဒီယာကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ချုပ်ခြင်းကို တားမြစ်ထားပြီး နိုင်ငံတော်က မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရမည်ဟု အာမခံချက်ပေးထားသည်။ မီဒီယာလုပ်ငန်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန် အာမခံချက်ထားရှိခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်ပြီး၊ ကမဝတစ်ဝန်းလုံးတွင် မီဒီယာ သုံးစွဲခွင့်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမြောက်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဘာသာ စကားပြောဆိုမှုနှင့် လူဦးရေအရ လူနည်းစုများအအတွက်နှင့် မီဒီယာအသုံးပြုသူများကြား အမျိုးမျိုး သော သတင်းအချက်အလက်၊ အတွေးအခေါ်များ ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို အာမခံချက် ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

- စာနယ်ဇင်းသမားများ သူတို့၏ သတင်းအရင်းမြစ်ကို လျှို့ဝှက်ထားခွင့်ကိုလည်း အကာအကွယ်ပေး သင့်သည်။ သို့မဟုတ် လျှို့ဝှက်သတင်းပေးသူများသည် ပြစ်ဒဏ်ကို ကြောက်စရာမလိုဘဲ စာနယ်ဇင်းသမားများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

င့် မီဒီယာအနေဖြင့် ၎င်း၏ စောင့်ကြည့်ရေး တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ချစားမှု သို့မဟုတ် အခြားသော အမှားများကို ဖော်ထုတ် တင်ပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- စာနယ်ဇင်းသမားများ သူတို့ရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်အဖွဲ့များတွင် လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသင့်သည်။

၅။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူပိုင်ခွင့်ကို အောက်ပါအချက်များ ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ အကာအကွယ်ပေးသင့်သည်။

- လူထု အကျိုးစီးပွားကို အခြေခံ၍ သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်ကူ လျင်မြန်စွာ၊ ထိရောက်စွာ၊ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာနှင့် လက်တွေ့ကျစွာ ရယူနိုင်မည့် နည်းလမ်းဖြင့် ထုတ်ပြန်ရန် အစိုးရတွင် တာဝန်ရှိခြင်း။

- အများပြည်သူ သိရှိရန် ထုတ်ပြန်မည်ဟု ယူဆရသော အစိုးရတွင်ရှိ သတင်းအချက်အလက်များကို လူတိုင်း တောင်းခံပိုင်ခွင့်နှင့် ရယူနိုင်ခွင့်

- လူ့အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရန်နှင့် ကာကွယ်ရန် လိုအပ်ပါက တစ်သီးပုဂ္ဂလအဖွဲ့အစည်းများ၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို လူတိုင်း ရယူပိုင်ခွင့်

- သတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်မည်ဆိုပါက ICCPR ဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၁၉(၃)နှင့် အညီ "အဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်" ကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး "လူထုအကျိုးစီးပွား"

နှင့် "ထိခိုက်ပျက်စီးစေခြင်း" စသော ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ လွတ်လပ်စွာသတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်နိုင်သည့် ဤခြင်းချက်ကို (က) သတင်းအချက်အလက်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ပါက အကာအကွယ်ပေးထားသည့် ကိစ္စအပေါ် ထိခိုက်ပျက်စီးစေမည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေခြင်း (ခ) ဖြစ်လာမည့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုသည် အများပြည်သူအကျိုးအတွက် သတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့်ထက် ပိုမို ကြီးမားနေခြင်း စသော အခြေအနေအောက်တွင်မှ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၆။ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်ကို သီးသန့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ထားသင့်သည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်းထားသင့်သည်။

- နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ဆန္ဒပြပွဲဆောင်သူများအား သူတို့ ရွေးချယ်ထားသောနေရာနှင့် အချိန်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြသနိုင်ရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့်၊ ၎င်းတို့ကို တန်ပြန်ဆန္ဒပြသူများထံမှ အကာအကွယ်ပေးရန်လိုအပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူရန်လိုအပ်ချက်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း နှင့် ဆန္ဒပြရန်အတွက် အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်ချက်ကိုလည်း နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးရန်နှင့် ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သေချာစေရန်။ ဥပမာ - အရှေ့တီမောနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေက ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးရန်အတွက်

ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူရန်လိုအပ်ချက်ကို တားမြစ်ထားသည်။ အလိုအလျောက်ဖြစ်လာသော စုဝေးမှုများဖြစ်လာပါက ကြိုတင်အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်ချက် စည်းမျဉ်း ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသင့်သည်။

- ကန့်သတ်ချက်ကို (အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် ဂုဏ်သိက္ခာ၊ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးနှင့် ရပ်ရွာတည်ငြိမ်ရေး၊ လူထုကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ လူထု လုံးခြုံရေး စသည့် လက်ခံနိုင်သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်) ဥပဒေအတိုင်းသာ လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။

Penal Code 1957

The Penal Code for Myanmar contains a range of offences that restrict what people can say and the information that people can freely share.

Criminal defamation (Article 499 – 502)

Defamation is an offence, defined as a communication about a person intending or with knowledge that it would harm the reputation of that person, it applies to printing or selling defamatory content. Sentences for defamation are up to two years' imprisonment, or a fine of an unspecified amount.

The Penal Code provides ten examples where a person would be exempt from defamation. These include circumstances where the communication is both true and in the public good, is made in good faith regarding the

---

conduct of a public servant in the exercise of their duties, or is a good faith accusation against a person to protect one's own interests or the public interests.

The Penal Code also gives examples of defences that are not acceptable. For example, it is possible to defame a deceased person if it is intended to be hurtful to the feelings of the person's family or near relatives. It is also possible to defame a company, an association, or collection of persons.

ARTICLE 19 is opposed to criminal defamation laws, as they do not strike an appropriate balance between the right to freedom of expression and the right to a reputation. Although it is important to protect the right to a reputation, criminal sanctions are too severe for achieving this aim. Such laws are also often abused to silence legitimate criticism, including against public institutions and officials.

Many international human rights bodies have called on States to decriminalise defamation.²⁴ This reflects a global trend towards the decriminalisation of defamation; Sri Lanka and the Maldives have both removed criminal sanctions for defamation.²⁵

Sedition (Article 124A)

Sedition is defined as any communication

that attempts to bring the government into hatred or contempt, or excites or attempts to excite disaffection towards the Government. "Disaffection" is explained as disloyalty or all feelings of enmity.

Punishments include transportation for life or a shorter period, or a fine and/or imprisonment for up to three years.

The Penal Code provides limited qualifications on this offence, apparently allowing people to criticise the government to alter measures through legal means, or challenge an act of government, as long as this does not excite or attempt to excite the population to hatred, contempt or disaffection.

There are two reasons why the provision on sedition is a problem for freedom of expression:

- The offence of "sedition" is not clear and may be subject to arbitrary interpretation. It is incredibly difficult for anyone in the Myanmar public to read it and understand what expression is allowed and what is not allowed. Words like "hatred", "contempt", "excites", "disaffection" or "disloyalty" can be interpreted to make any criticism or complaint that the authorities do not like a criminal offence. The permitted defences are also unclear.

- The offence of sedition is not necessary in a democracy. The broad prohibitions on sedition do not assist in the protection of real national security or public order interests. Instead, they seek to warn the Myanmar public against criticising the government. This goes against the core principles of democratic governance, where people should be free to openly debate ideas and criticise the government, to demand that their concerns are addressed.

The offence of libel against foreign powers (Article 130b) is also a problem. If it is okay to criticise domestic political institutions, it should also be okay to criticise their foreign counterparts. Public officials should also be required to expect a higher level of criticism than others, so they do not require special legal protection.

To protect national security or public order, more specific laws should be used where it is necessary to demonstrate a link between what a person says, and the potential for actual harm against national security and public order.²⁶

Participating in unlawful assemblies (Article 142)

Unlawful assembly is defined very broadly. It includes any group of 5 or more people that has one of various vague purposes, including resisting the execution of any law, to commit

any mischief, or to compel any person to do what he is not legally bound to do.

A range of sanctions, including imprisonment and fines, are available. The Penal Code even provides collective criminal responsibility for all assembly participants where one participant commits a criminal offence.

The provision is very vague, and may allow legitimate assemblies to be defined as unlawful and prohibited. Protests against new laws, or requiring the government to act on a matter of public importance, may be banned as “resisting the execution of a law” or as “compelling a person to do what he is not legally bound to do.” These are not legitimate restrictions.

The Penal Code should reflect that peaceful assemblies are an acceptable and necessary part of democratic life, and therefore some inconvenience and disruption to everyday life should be expected and tolerated.

People should not be discouraged from organising or joining an assembly by vague laws that allow all people in an assembly to be held responsible for the acts of other individuals. These forms of collective responsible violate international human rights standards.

Promoting enmity or hatred (Article 153A)

Any expression that “promotes or attempts to promote feelings of enmity or hatred between classes of persons” is a crime punishable by up to 2 years in prison or with a fine.

This provision is too vague and open to abuse by powerful people who may use it to limit critical voices and the discussion of challenging issues on the basis that it “promotes feelings of enmity.” The provision needs to be more specific, so that it can be used to punish people who abuse the right to freedom of expression to intentionally and directly make calls for violence or discrimination against a group.

Article 153A should be more specific about:

- the kind of harm it is trying to prevent and should prohibit anyone from advocating hatred in a way that is intended to and likely to cause violence or discrimination against an individual or group of people.
- which classes of persons are protected: it should protect any individual or group of persons that are vulnerable to attack or discrimination on grounds recognised by international human rights law e.g. because of their race, religion or nationality.

Article 153A should also make clear that only particularly serious forms of advocacy of hatred should be subject to sanctions, and that at all times the right to

freedom of expression should be given due consideration.

To identify which forms of advocacy to hatred really pose the danger of inciting hostility, discrimination or violence, law enforcement authorities and judges should follow international standards on this subject.²⁷

Any penalty imposed must be necessary in a democratic society and proportionate to the severity of the offence. Imprisonment should be used only in the most serious cases.

Religious defamation

Chapter XV of the Penal Code create a range of offences that restrict criticism that is directed at “insulting”, “defiling”, “outraging” or “wounding” religious beliefs, feelings or objects (Article 295A, Article 295A, Article 298). A range of custodial and financial penalties are available as punishment.

There is a growing consensus internationally that laws that seek to protect religious feelings do not pursue a legitimate aim and are not necessary in a democratic society.

International human rights law does not protect abstract ideas or religious symbols from criticism, even where others consider the criticism to be offensive or wrong. International human rights law only protects

people and not the ideas people hold. Indeed, international human rights law encourages people to openly debate ideas, even if they are controversial or some ideas are offensive. In a democracy, people must be expected to tolerate ideas or opinions that they do not like.

Some people may argue that laws prohibiting the wounding of religious feelings are necessary to promote harmony in society. However, dialogue between communities and individuals with different religious or beliefs is the best way to promote understanding and resolve differences. Suppressing free debate on these issues can cause tensions to rise, exploding in violence that could have been avoided.

All offences that restrict criticism directed at a religion should therefore be repealed.

Obscenity (Article 292 and 294)

Circulation of “obscene materials” is a criminal offence as well as obscene performances or acts in public. Imprisonment of up to three months and/or fines is available as a penalty. There is an exception for religious products. Higher penalties are available for distribution of obscene materials to persons under 20 years old (Article 291).

Prohibitions on obscene expression are a problem for freedom of expression. Different

people have different ideas of what is obscene. Some people might think that controversial political or artistic expression is obscene, even if no harm is caused to anyone.

The provisions could be improved if they required that real harm to an individual or group had to be shown in order to justify a prosecution.

၁၉၅၇ ရာဇသတ်ကြီး

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာဇသတ်ကြီးတွင် လူတွေ ပြောဆိုသောအကြောင်းအရာနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို လွတ်လပ်စွာ ဖြန့်ဖြူးနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ကန့်သတ်ထားသည့် ပြစ်မှုအမျိုးမျိုး ဖော်ပြထားသည်။

အသရေဖျက်မှု (ပုဒ်မ ၄၉၉ -၅၀၂)

အသရေဖျက်မှုကို လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အသရေကို နှစ်နာစေရန် အကြံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသူ၏ အသရေကို ထိခိုက်စေမည်ဟု သိလျက်နှင့် သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုရေးသားဖော်ပြလျှင် အသရေဖျက်မှု မြောက်ကြောင်း အပေါ်ယံဖွင့်ဆိုထားသည်။ ၏ ပုဒ်မသည် ပုံနှိပ်စာတွင် ဖော်ပြရောင်းချခြင်း တွင်လည်း သက်ရောက်မှုရှိသည်။ အသရေဖျက်မှုအတွက် ထောင်ဒဏ် နှစ် နှစ် သို့မဟုတ် ဒဏ်ငွေ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်သည်။ ဒဏ်ငွေကို တိကျစွာ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

ယင်း ရာဇသတ်ကြီးတွင်

အသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ ကင်းလွတ်ခွင့် ဥပမာ ဆယ်ခုကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းမှာ အများပြည်သူအကျိုးအလို့ငှါ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ယောက် အလုပ်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုပြည်သူ့ဝန်ထမ်း၏ အပြုအမူနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှန်ကန်သော စွပ်စွဲချက်ကို သဘောရိုးဖြင့် ဖော်ပြလျင်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ပြဿနာဆိုင်ရာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အပြုအမူတွင် ထင်ဟပ်နေသော ထိုသူ၏ အကျင့်စာရိတ္တနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက အများပြည်သူအကျိုးအတွက် သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အကျိုးအတွက် သဘောရိုးဖြင့် စွပ်စွဲချက် ကို ဖော်ပြချင်သည် အသရေဖျက်မှုမမည် ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ရာဇသတ်ကြီးတွင် လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသော ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ဥပမာ - သေဆုံးသွားသူ၏ မိသားစုဝင်များနှင့် နီးစပ်ရာ ဆွေမျိုးများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ နာကျင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသရေဖျက်ခြင်းနှင့် ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့ အစည်းနှင့် လူအုပ်စုကို ထိပါးအသရေဖျက်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

အာတီကယ် ၁၉ အနေဖြင့် အသရေဖျက်မှု ဥပဒေများကို ဆန့်ကျင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုဥပဒေသည် လူတိလပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆို ခွင့်နှင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဂုဏ်သရေထိန်းသိမ်းခွင့် နှစ်ခုကြား သင့်လျော်စွာ အချိုးညီ ထိန်းညှိထားခြင်းမရှိပါ။ အသရေဖျက်ခံရခြင်းမှကာကွယ်ရန် အရေးကြီးသော်လည်း ယင်းအခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော

ပြစ်ဒဏ် ပြင်းထန်လွန်းသည်။ ထိုသို့သော ဥပဒေကို အစိုးရဌာနများနှင့် တာဝန်ရှိသူများအား ဝေဖန်ခြင်းမရှိရန် အလွဲသုံးစွဲပြုလေ့ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့ များက အသရေဖျက်မှုကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းမှ ပယ်ဖျက်ရန် ပန်ကြားလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အသရေဖျက်မှုကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်သည့် အခြေအနေသို့ ဖြစ်လာစေပြီး သီရိလင်္ကာ နှင့် မဲလ်ဒီးစ် နိုင်ငံတွင် အသရေဖျက်မှုအတွက် ချမှတ်ထားသော ရာဇဝတ်မှု ပြစ်ဒဏ်များ ဖယ်ရှားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

အကြည်ညိုပျက်အောင်ပြုခြင်း (ပုဒ်မ ၁၂၄ က)

အစိုးရကို အမှန်းထားအောင်သော်လည်းကောင်း၊ မလေးစားအောင် သော်လည်းကောင်းပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ပြုရန် အားထုတ်လျှင်၊ မေတ္တာပျက်ရန် လှုံ့ဆော်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့လှုံ့ဆော်ရန် အားထုတ်ခြင်းကို အကြည်ညိုပျက်အောင်ပြုခြင်း အဖြစ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ "မေတ္တာပျက်စေခြင်း" ဆိုသည့် စကားတွင် သစ္စာမဲ့ခြင်းနှင့် အညှိုးထားသော စိတ်လည်း ပါဝင်သည်။

ပြစ်ဒဏ်အဖြစ် ငွေဒဏ်နှင့်တကွ တစ်သက်တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့် တကွ တစ်သက်တစ်ကျွန်း ဒေဏ်လျော့သည့် တစ်ကျွန်းဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်နှင့်တကွ သုံးနှစ်ထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် သက်သက်ဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်။

ဤပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် အစိုးရအားဝေဖန်ခြင်းကို

ခွင့်ပြုထားပုံပေါ်သည်။ ပြည်သူ့လူထုက အစိုးရကို အမုန်းထားအောင်သော်လည်းကောင်း၊ မလေးစားအောင်သော်လည်းကောင်း၊ မေတ္တာပျက်အောင်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်စေရန် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် လှုံ့ဆော်ရန် ကြံစည်အားထုတ်ခြင်းမရှိဘဲ အစိုးရ၏ စီရင်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုကို သဘောမကျကြောင်း ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် ဤပုဒ်မအရ ပြစ်မှု မမြောက်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

အကြည်ညိုပျက်အောင်ပြုခြင်းဆိုင်ရာ ပုဒ်မတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည့် အချက် နှစ်ချက်ရှိသည် -

- အကြည်ညိုပျက်အောင်ပြုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြစ်မှုသည် ရှင်းလင်းမှု မရှိ။ ယင်းကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှု အမျိုးအမျိုးပြုလုပ်နိုင်သည်။ ယင်းဥပဒေက မည်သည့်အကြောင်းအရာကို ပိတ်ပင်၍ မည်သည့် အကြောင်းအရာကို ခွင့်ပြုထားကြောင်း ပြည်သူ့လူထုအနေနဲ့ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ရန် ခက်ခဲလွန်းသည်။ “အမုန်းထားအောင်သော်လည်းကောင်း”၊ “မလေးစားအောင် သော်လည်းကောင်း” “လှုံ့ဆော်ခြင်း”၊ “မေတ္တာပျက်အောင်သော်လည်းကောင်း”၊ သို့တည်းမဟုတ် “သစ္စာမဲ့ခြင်း” စသည့် စကားလုံးများကို အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့မကြိုက်သည့် ဝေဖန်ပြစ်တင်မှုများ၊ စေဒကတက်မှုများကို ပြစ်မှုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။ ခွင့်ပြုထားသော ခုခံကာကွယ်ပိုင်ခွင့်လည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။

- ဒီမိုကရေစီ စနစ်တွင်

အကြည်ညိုပျက်အောင်ပြုခြင်း ပြစ်မှု မရှိအပ်။ အများပြည်သူအပေါ် အကြံပြု ပျက်အောင်ပြုခြင်းပုဒ်မဖြင့် ခြုံငုံတားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းသည် လူထုတည်ငြိမ်ရေးနှင့် အမျိုးသား လုံခြုံရေးအတွက် အထောက်အကူ မဖြစ်ပါ။ ယင်းသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် မြန်မာပြည်သူများ အစိုးရကို မဝေဖန်ရန် သတိပေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်မှု၏ အခြေခံတန်ဖိုးဖြစ်သော ပြည်သူ့လူထုအကြား အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးအပေါ် ဆွေးနွေးငြင်းခုံခွင့်၊ သူတို့၏ စိုးရိမ်ချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုခွင့်နှင့် အစိုးရ၏ လုပ်ရပ်ကို ဝေဖန်နိုင်ခွင့်တို့ကို တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်ရာရောက်သည်။

နိုင်ငံခြားအစိုးရများအား ရေးသားဝေဖန်ချက်ကို ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း(ပုဒ်မ ၁၃၀ ခ)လည်း မှားယွင်း သည်။ ပြည်တွင်း နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ဌာနများကို ဝေဖန်ပိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံခြား မိတ်ဆွေများကိုလည်း ဝေဖန်ပိုင်ခွင့်ရှိရမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံဝန်ထမ်းများသည် အခြားသာမန်လူထုကို ပိုမိုပြင်းထန်သော ဝေဖန်ချက်များခံရနိုင်သည်ကို သိထားရန် လိုအပ်သည်။ သူတို့အတွက် အထူး ဥပဒေအရ အကာအကွယ် မလိုအပ်ပါ။

နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနှင့် လူထုတည်ငြိမ်ရေးအတွက် ပိုမိုတိကျသော ဥပဒေ လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ ယင်းဥပဒေအရ မည်သို့သော ပြောဆိုချက်သည် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်မည့် အလားအလာရှိကြောင်းကို သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော

အစုအဝေး၌ပါဝင်သူဖြစ်ခြင်း (ပုဒ်မ ၁၄၂)

ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးကို ကျယ်ပြန့်စွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ဥပဒေကို ဖိဆန်ရန် သို့မဟုတ် ပြစ်မှုတစ်ခုခုလုပ်ဆောင်ရန် သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည့်လုပ်ရပ် တစ်ခု ခိုင်းစေရန်စသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုနှင့်သော်လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတိကျမှုမရှိသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း အနည်းဆုံး လူ့ ငါးဦးစုဝေးပါက ယင်းဥပဒေအရ ပြစ်မှုမြောက် နိုင်သည်။

ပြစ်ဒဏ်အနေဖြင့် ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် အပါအဝင် အခြားသော ပြစ်ဒဏ်များ သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤပြစ်မှုဆိုင်ရာတွင် စုဝေးသူများတွင်ပါဝင်သူ တစ်ဦးက ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုကျူးလွန်လျှင် ပါဝင်သူအားလုံး၏ တာဝန်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ကျယ်ပြန့်လွန်းသည်။ ထို့ကြောင့် တရားဝင် စုဝေးခြင်းကို ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည် ဟုဆိုကာ တားဆီးပိတ်ပင်နိုင်သည်။ ဥပဒေအသစ်ကို ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ဆိုင်ရာ အရေးကြီးကိစ္စတစ်ခုရပ်အပေါ် အစိုးရက ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တောင်းဆိုမှုများကို “ဥပဒေကို ဖိဆန်သည့်လုပ်ရပ်” သို့မဟုတ် “တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် လုပ်ရပ်ကို တစ်စုံတစ်ဦးအား အတင်း လှုပ်ခိုင်းစေခြင်း” အဖြစ် တားဆီးပိတ်ပင် လာနိုင်သည်။ ထိုသို့သော ကန့်သတ်ချက်များကို တရားဝင် လက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီ လူနေမှုစနစ်တွင် အများလက်ခံ၍ လိုအပ်သော

အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်ကြောင်း ဤပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် ထင်ဟပ်ပြသင့်သည်။ စုဝေးခြင်းကြောင့် နေ့စဉ်သွားလာလှုပ်ရှားမှု အပေါ် အဆင်မပြေမှုနှင့် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်သည့်အခြေအနေကိုလည်း ကြိုတင်တွက်ဆကာ သည်းခံပေးသင့်သည်။

စုဝေးမှုတွင် ပါဝင်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လုပ်ရပ်ကို ပါဝင်သူအားလုံးမှ တာဝန်ယူရမည် ဟူသော ဝေဝါးသည့် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကြောင့် အများပြည်သူလူထုအား စုဝေးမှုများတွင် ပါဝင်ရန်နှင့် ဦးဆောင်ကျင်းပမှု မပြုလုပ်ရန် ဟန့်တားစေခြင်းမျိုး မဖြစ်သင့်ပါ။ တစ်ယောက်ကြောင့် လူအားလုံးအား တာဝန်ခံစေသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးသည် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ၏ စံနှုန်းနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။

အမျိုးစားတစ်ခုနှင့် တစ်ခု ရန်ငြိုးထားစေရန် အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း (ပုဒ်မ ၁၅၃-က)

မည်သည့် ဖော်ပြချက်ဖြင့်မဆို မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူ အမျိုးစားတစ်ခုနှင့် တစ်ခု ရန်ငြိုးထားအောင် သော်လည်းကောင်း၊ မုန်းတီးစိတ်ထားလျှင်သော်လည်းကောင်း အားပေးအားမြှောက်ပြုလျှင် သို့တည်း မဟုတ် အားပေးအားမြှောက်ပြုရန် အားထုတ်ခြင်းသည် ပြစ်မှုမြောက်ပြီး ကျူးလွန်သူကို ထောင်ဒဏ် နှစ်နှစ် ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။ အာနာဂိုသူများအနေဖြင့် ဝေဖန်ပြောဆိုချက်များနှင့် အရေးကြီး သော အကြောင်းအရာများအပေါ် ဆွေးနွေးချက်များကို “ရန်ငြိုးထားအောင် အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း” အဖြစ်စွပ်စွဲကာ

အလွဲသုံးစားပြုနိုင်သည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပိုမို တိကျစွာ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းသင့်သည်။ သို့မှသာ လွတ် လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုပြီး အဓိကရုန်းဖြစ်ပေါ်စေရန် လှုံ့ဆော်သူများ သို့မဟုတ် လူ့အုပ်စုတစ်စုကို ခွဲခြားဆက်ဆံသူများအား အပြစ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ ၁၅၇ က နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက်များကို ပိုမိုတိကျစွာဖော်ပြသင့်သည် -

- တားဆီးကာကွယ်လိုသော ထိခိုက်ပျက်စီးမှု နှင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် လူ့အုပ်စုတစ်စုကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် အကြမ်းဖက်ရန် သို့မဟုတ် ခွဲခြားဆက်ဆံရန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခြင်းကို တားဆီးသင့်သည်။
- ဘယ် လူအမျိုးအစားကို ကာကွယ်မလဲ - နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားချက် အရ ဥပမာ - လူမျိုး၊ ဘာသာ နှင့် နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို အခြေခံ၍ တိုက်ခိုက်ခံရနိုင်သော လူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် လူ့အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ကို ကာကွယ်ပေးသင့်သည်။

ပုဒ်မ ၁၅၇ က တွင် တိကျစွာဖြင့် မည်သို့သော ဆိုးရွားသည့် အမုန်းတရား လှုံ့ဆော်မှုမျိုးကိုသာ ပြစ်ဒဏ် ပေးမည့်အကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အမြဲ ထည့်တွက် စဉ်းစားသင့်ကြောင်း ဖော်ပြထားသင့်သည်။

တရားဥပဒေများနှင့် ဥပဒေကို လူထု လိုက်နာစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် အာနာပိုင်များအနေဖြင့် မည်သို့သော အမုန်းတရား လှုံ့ဆော်မှုမျိုးသည် အဓိကရုန်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း သို့မဟုတ်

အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ပေါ် စေနိုင်ကြောင်း သတ်မှတ်ရာတွင် ယင်းကိစ္စနဲ့စပ်လျဉ်းသည့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို လိုက်နာဆောက်ရွက် သင့်သည်။

ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပြစ်မှု ကြီးငယ် အလိုက် ၎င်းအပေါ်ချမှတ်သော ပြစ်ဒဏ်သည် အချိုးညီမျှရန် လိုအပ်သည်။ ထောင်ဒဏ်ကို အလွန်ဆိုးဝါးပြင်းထန်သော အမှုကျူးလွန်မှုများအတွက်သာ ချမှတ်သင့်သည်။

ဘာသာ သာသနာဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏ အခန်း ဆယ့်ငါး တွင် ဝေဖန်မှုကို ကန့်သတ်ထားသော ပြစ်မှုအမျိုးမျိုး ပြဋ္ဌာန်းထား သည်။ ၎င်းတို့တွင် လူတစ်စု ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာကို "စော်ကားခြင်း" ၊ ကိုးကွယ်သောနေရာ သို့မဟုတ် အထွဋ်အမြတ်ထားသော အရာဝတ္ထုကို "ဖျက်ဆီးခြင်း"၊ "ယုတ်ညံ့စေခြင်း" သို့မဟုတ် ခံစားချက်ကို "ပျက်စီးနှစ်နာစေခြင်း" (ပုဒ်မ ၂၉၅ က၊ ပုဒ်မ ၂၉၅ က၊ ပုဒ်မ ၂၉၆) တို့ပါဝင်သည်။ ယင်းပြစ်မှုအတွက် ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် စသည့် ပြစ်ဒဏ်များ သတ်မှတ်ထားသည်။

နိုင်ငံတကာတွင် ဘာသာသာသနာယုံကြည်မှုဆိုင်ရာ စိတ်ခံစားချက်ကို ကာကွယ်ခြင်းသည် လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိကြောင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လိုအပ်သောအရာ မဟုတ်ကြောင်း အများသဘောတူမှု များပြားလာနေသည်။

လူတစ်ချို့အနေဖြင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သင်္ကေတများ သို့မဟုတ် ယုံကြည်ချက်များအပေါ်

ဝေဖန်ချက်သည် မှားယွင်းကြောင်းနှင့်
စော်ကားခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေးထင်ကြသော်လည်း
နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးက
ယင်းယူဆချက်များကို အကာအကွယ်မပေးပါ။
နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးသည်
လူတိုင်းကို အကာအကွယ်ပေးသော်လည်း
သူတို့ကိုင်စွဲထားသော အယူအဆကို မကာကွယ်ပါ။
သို့သော် အငြင်းပွားဖွယ်အယူအဆများနှင့်
လူတစ်ချို့အနေဖြင့် စော်ကားထိပါးသည်ဟု
ခံယူထားသော အတွေးအခေါ်၊ အယူဝါဒများနှင့်
အကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးအပေါ်
ဆွေးနွေးငြင်းခုံရန် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေက
အားပေးသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်အောက်တွင်
မိမိ မကြိုက်သော အယူအဆများနှင့်
အတွေးအခေါ်များကို လည်း လေးစေးရမည်
ဖြစ်သည်။

လူတစ်ချို့အနေဖြင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ
ခံစားချက်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေမည့်
ဝေဖန်ချက်များကို ဥပဒေအရ ပိတ်ပင်ခြင်းသည်
နားလည်ညီညွတ်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ရန်
မြှင့်တင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ငြင်းချက်ထုတ်ကြသည်။
သို့သော် မတူသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘာသာဝင်အုပ်စုများနှင့်
ယုံကြည်ချက်ကွဲပြားသူများကြား
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နားလည်မှုရှိလာရန်နှင့်
မတူကွဲပြားမှုကို ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်
အကောင်းဆုံးသောနည်းမှာ တစ်ဦးနှင့်
တစ်ဦးကြား အပြန်အလှန် ပြောဆိုဆွေးနွေး မှုများ
ပြုလုပ်သည့်နည်းဖြစ်သည်။ ထိုမတူကွဲပြားမှုများနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများကို
ဖိနှိပ်ထားခြင်းဖြင့် တင်းမာမှုများဖြစ်လာစေကာ
၊ ရှောင်ရှားလိုက်နိုင်မည့် အဓိကရုဏ်းများ
ဖြစ်ပေါ်လာစေ နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်
ဘာသာသာသနာကို ဝေဖန်သည့် ပြစ်မှုများကို

ပယ်ဖျက်သင့်သည်။
ညစ်ညမ်းသော ပြုလုပ်မှုဆိုင်ရာ ပုဒ်မများ (ပုဒ်မ
၂၉၂ နှင့် ၂၉၄)
“ညစ်ညမ်းသော အရာဝတ္ထုများ” များကို ဖြန့်ဝေခြင်း
နှင့် ညစ်ညမ်းသော အပြုအမူကို အများပြည်သူ
မြင်သာအောင် ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည်
ရာဇဝတ်မှု မြှောက်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို
သုံးလ အထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊
ငွေဒဏ် ဖြစ်စေ ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ
ချမှတ်နိုင်သည်။ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ
အရာဝတ္ထုကို ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးထားသည်။
အသက်နှစ်ဆယ်အောက် ရှိသူများအား
ညစ်ညမ်းသော ပစ္စည်းများကို ဖြန့်ဝေပါက
ပိုမိုပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ကြောင်း
ပြဋ္ဌာန်းထားသည်(ပုဒ်မ ၂၉၁)။

ညစ်ညမ်းသော အရာဝတ္ထု
ပြသခြင်းသည် လူ့အခွင့်အရေးအတွက်
အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ မတူညီ သော
လူများကြား ညစ်ညမ်းမှုဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်အပေါ်
ထင်မြင် ယူဆချက်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ လူတစ်ချို့
အနေဖြင့် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ
ထိခိုက်စေမှုမရှိသော အသင်းပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်သည့်
နိုင်ငံရေးနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ တင်ပြချက်များကို
ညစ်ညမ်းမှုအဖြစ် ထင်မြင်ယူဆနိုင်သည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အရ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်
သို့မဟုတ် လူအုပ်စုတစ်စုကို
ထိခိုက်နှစ်နာစေသည်ဆိုလျှင် ထိုနှစ်နာမှုကို
သက်သေပြစေရန် လိုအပ်သည်
ဟူ၍ ပြိုင်ဆင်ပြောင်းလဲမသွားလျှင်
အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းလျှောက်ကန်မှု
ရှိပေမည်။

Decree on the Right to Peaceful Assembly and Peaceful Procession 2012

The Decree on the Right to Peaceful Assembly and Peaceful Process (2012) is a bylaw creating the legal regime for implementing the Law Relating to Peaceful Assembly and Peaceful Process, adopted in 2011. It establishes a State duty to protect participants of peaceful assemblies, which is positive.

However, there are serious problems with the Decree that limit the exercise of the right to peaceful assembly:

- Authorisation regimes should be abolished: No one should have to ask for permission to participate in an assembly. For large or mobile assemblies, it may be necessary to require organisers to notify authorities in advance (e.g. 48 hours), but only to allow law enforcement time to prepare to facilitate the smooth functioning of the assembly.
- Any notification system should be simple, so it is easy for organisers of assemblies to inform the authorities of their plans. The authorities should be required to assist organisers where they may have difficulties complying with these processes.
- Grounds for refusing an assembly are too broad: The Decree allows an assembly to

be denied to protect “public tranquillity” or “existing laws protecting the public. These grounds are not recognised as legitimate under international law, and may be abused by the government to suppress protests they do not like. Restrictions should only be allowed, where necessary, to protect the rights or reputations or others, the protection of national security or of public order, or the protection of public health or morals, and to protect public safety. The authorities should be required to find the least restrictive means of protecting any of these interests, where possible allowing the peaceful assembly to occur with as few restrictions as is possible.

- There is no right of appeal: The Decree doesn't give organisers of assemblies the opportunity to appeal decisions of the authorities regarding whether their assembly can happen or not. There should be a right to a timely review of any of these decisions before a competent and independent tribunal.
- Organisers and participants should only be responsible for their own conduct: without this guarantee, people will not organise assemblies as the risk of being found responsible for the conduct of others is too great. It should be the responsibility of law enforcement to ensure that all participants in an assembly act in accordance with the law.

The Decree does not make any provision

for spontaneous assemblies. Sometimes assemblies take place by coincidence, because an event causes people to spontaneously take to the streets the same time. Often it will be impractical to identify an organiser and require notification. Spontaneous assemblies should be allowed in a democracy, and they should be exempt from any requirement to notify the authorities.

- The Decree does not give sufficient guidance to law enforcement on the circumstances where force may legitimately be used. This could lead to the arbitrary use of force. Force should never be used against peaceful assemblies, and even in the case of non-peaceful assemblies it should be a last resort, and only used when it is strictly necessary and proportionate.

၂၀၁၂ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ

၂၀၁၂ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစတင် အသုံးပြုပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာစီတန်း လှည့်လည်ခွင့်ဆိုင်ရာဥပဒေနည်း နာများကို ချမှတ်ပေးသည့် နည်းဥပဒေဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးမှုတွင် ပါဝင်သူများအား ကာကွယ်ပေးရမည်ဆိုသော အချက်သည်

အပြုသဘောဆောင်သည်။

သို့သော် ယင်းဥပဒေက ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်နှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးရတွင် ကန့်သတ်ထား သောအချက်သည် စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်သည်။

- ခွင့်ပြုချက် ရယူရန် လိုအပ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်သင့်သည်။ လူတိုင်း ခွင့်ပြုချက်တောင်းစရာ မလိုဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးမှုတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ရှိသင့်သည်။ ကြီးမားသော လူစုလူဝေး သို့မဟုတ် စီတန်းလှည့်လည်ရန်အတွက် အာဏာပိုင်များအား (၂၄ နာရီ) ကြိုတင်အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်ချက်စည်းမျဉ်းထားရှိနိုင်သော်လည်း၊ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ချက်သည် အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် စုဝေးမှု အဆင်ပြေချောမွတ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အချိန်ပေးကာ ကူညီဆောင်ရွက် ပေးခြင်း အတွက်သာ ဖြစ်သင့်သည်။

- အကြောင်းကြားသည့် စနစ်ကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသင့်သည်။ သို့မှသာ စုဝေးမှုဦးဆောင်ကျင်းပသူများ အနေဖြင့် အာဏာပိုင်များအား သူတို့အစီအစဉ်ကို လွယ်ကူစွာ အသိပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်း ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲတွေ့ နေသော အစီအစဉ် ဦးဆောင်သူများကို အာဏာပိုင်များက အကူအညီပေးသင့်သည်။

- ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်ကို ငြင်းဆန်သည့် အကြောင်းပြချက် တိကျမှန်ရှိ၊ ဤနည်းဥပဒေအရ စုဝေးခြင်းကို “လူထုတည်ငြိမ်ရေး” သို့မဟုတ် “လူထုအားအကာအကွယ်ပေးသည့် တည်ဆည် ဥပဒေ” အကြောင်းပြချက်ဖြင့်

ပိတ်ပင်နိုင်သည်။ ယင်းအကြောင်းပြချက်ကို နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ လက်မခံနိုင်ပါ။ ထိုသို့ စုဝေးခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းသည် အာဏာပိုင်များက မိမိမနှစ်ခြိုက်သူများကို နှိပ်ကွပ်ရန် အာဏာအလွှဲသုံးစားပြုခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကန့်သတ်ချက်ကို အခြားသူ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားရန်၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် လူထုလုံခြုံရေးကို အကာအကွယ် ပေးရန်၊ လူထုကျန်းမာရေး နှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကာအကွယ်ပေးရန် အတွက် လိုအပ်မှသာ ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။ ကန့်သတ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး မထိခိုက်စေသည့်နည်းဖြင့်သာ ကန့်သတ်ချက်များပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

- အယူခံဝင်ခွင့် မရှိခြင်း - ဤ ဥပဒေအရ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းပြုလုပ်ရန် ခွင့်ပြုချက် တောင်းလျှောက်ထားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာဏာပိုင်များက ဆုံးဖြတ်ချက်ချထား သည့်အပေါ် ပြန်လည်အယူခံဝင်ခွင့်မရှိ။ အာဏာပိုင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လွတ်လပ်သော တရားရုံးတွင် အချိန်မီပြန်လည် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပေးသည့် အခွင့်အရေး စုဝေးပွဲ ဦးဆောင်ကျင်းပသူများတွင် ရှိသင့်ပါသည်။

- စုဝေးပွဲ ဦးဆောင်ကျင်းပသူများနှင့် ပါဝင်သူများတွင် သူတို့တစ်ဦးချင်းစီ၏ လုပ်ရပ်အတွက်သာ သူတို့တာဝန်ယူသင့်ပါသည်။ ဤအာမခံချက်မရှိပါက လူထုအနေဖြင့် စုဝေးမှုများကို ဦးဆောင်ကျင်းပရ မည် မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းမှာ အခြားသူများ၏ လုပ်ရပ်အတွက် မိမိတာဝန်ယူ ရသည့် အန္တရာယ် ကြီးမားလွန်းသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ စုဝေးပွဲတွင် ပါဝင်သူများ ဥပဒေကို လိုက်နာခြင်းရှိ မရှိ စောင့်ကြည့်ရမည့် တာဝန်မှာ အာဏာပိုင်များ၏

တာဝန် ဖြစ်သည်။

- နည်းဥပဒေတွင် အလိုအလျောက်ဖြစ်လာသည့် စုဝေးမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းချက် မပါရှိပါ။ တစ်ခါတစ်ရပ် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုခုကြောင့် ကြိုတင်စီစဉ်ထားခြင်းမရှိသော စုဝေးမှုများ ဖြစ်လာ တတ်ပါသည်။ ယင်းအခြေအနေတွင် ဦးဆောင်ကျင်းပသူ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ရန် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အာဏာပိုင်များထံ အကြောင်းကြားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ အလိုအလျောက်ဖြစ်လာသော စုဝေးမှုများကို ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ခွင့်ပြုသင့်ပြီး၊ ယင်းအတွက် သက်ဆိုင်ရာကို ကြိုတင်အကြောင်းကြားခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသင့်ပါသည်။

- ဤ ဥပဒေတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့အနေဖြင့် မည်သည့် အခြေအနေအောက်တွင် အင်အားအသုံးပြုနိုင်ကြောင်း လမ်းညွှန်ချက် လိုလောက်စွာ ပေးမထားပါ။ ထို့အတွက်ကြောင့် အကြောင်းမဲ့ အင်အား အသုံးပြုမှု များဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးသူများအပေါ် အင်အားအသုံးမပြုသင့်ပါ။ ရုံးရင်းဆန်ခတ် အခြေအနေဖြစ်လာသည့် အခြေအနေအောက်တွင်ပင် တတ်နိုင်သမျှထိန်းကာ၊ နောက်ဆုံး လိုအပ်လာသည့် အခြေအနေရောက်လာသည့် အချိန်မှ အင်အားကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အင်အားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်အသုံးမပြုသင့်။

Laws relating to the print media

The media play an important role as a “watchdog” for the public, providing information and commentary that keeps the public informed and allows the government to

---

be monitored and held accountable. For this reason, governments often want to control what the print media can do.

International human rights law seeks to protect the role of the media with unjustified interference, either from the government or from other powerful commercial or political interests. It also seeks to ensure that the media are varied, so that the public receive a wide range of ideas and views on any issue.

Many democratic countries have now moved away from press laws, preferring to regulate the printed press through laws of general application. Laws specifically targeting the press tend to be used by governments as an instrument to excessively restrict the right to freedom of expression and information, and are not the most effective ways of achieving legitimate regulatory objectives.

The preferred model for ensuring that the media are independent, and that there is a pluralism of voices in the media, is to have a system of regulation that provides maximum protection for the right to freedom of expression. Experience around the world demonstrates that this is best achieved where the media regulates itself, with a code of conduct that the media sign up to. In some countries the media are required to do this by law, which is called “co-regulation”.

The situation for regulation of the printed

press in Myanmar is shifting. The repressive Press (Emergency Powers) Act and the Printers and Publishers Registration Law of 1962 are in the process of being reformed. One proposal to replace these laws is the Printing and Publishing Enterprise Bill, drafted by the government.

However, although it is positive that reform is happening, the Bill poses serious problems for the right to freedom of expression, namely:

- The Bill does not recognise or protect the right to freedom of expression or freedom of the media. It does not mention the crucial principles that the media should be independent of the government, and that the media should not be dominated by one voice but there should be a variety of media owners providing a range of different views.
- The Bill has a very broad definition of who is considered a publisher, giving the law control not just over the printed press, but also over bloggers and those who distribute posters or leaflets.
- A significant problem is that the publishers will have to seek licenses before they are allowed to print. This is a system of prior-censorship that is entirely against international standards on freedom of expression. Although the government may argue that this is necessary to ensure quality

in the news, they are not in the position to make this determination independently. They may abuse it to prevent people with views they don't like from being able to print. The right to freedom of expression applies to all people – it is not for the government to decide who has this right and who does not.

- The Bill places excessive prohibitions on what the print media can say. This includes information “against the constitution”, “against the rule of law”, or that harms ethnic unity. This may be abused to stifle legitimate debate. There is no reason that special content restrictions should apply to the print media. The media are required to obey the law like any other person or business in Myanmar.
- The Bill imposes disproportionate criminal fines that will encourage the media to self-censor. Although the government has indicated that these fines have been reduced in the latest draft, they are still substantial, particularly for small or new newspapers in Myanmar. In a system of self-regulation, the media consent to provide remedies where they violate the code of ethics they sign up to. This can include issuing an apology or correction, or providing a right of reply. These remedies seek to allow more expression to solve problems, rather than imposing fines or penalties that will inhibit the ability of the media to perform their functions responsibly.

The Bill is criticised also for not providing adequate protection for the rights of journalists. It is important that laws governing the media provide specific rights to journalists that allow them to perform their function, and remove obstacles that may prevent them from doing their jobs well. These include in particular the right to accreditation, the right of protection of sources, right to protection with respect to search and seizure of journalistic materials and the right of protection against violence.

ပုံနှိပ်မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများ

မီဒီယာသည် လူထုကိုယ်စား အစိုးရ၏ လုပ်ရပ်ကို စောင့်ကြည့်သည့် တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ၏ လုပ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းကို တာဝန်ခံစေပြီး၊ လူထုကို သတင်းအချက်အလက်ပေးခြင်း၊ သုံးသပ်ချက်များဖြင့် အသိပညာ ဖြန့်ဝေပေးသည်။ ယင်းအကြောင်းကြောင့် အစိုးရသည် မီဒီယာ၏ လုပ်ရပ်ကို အမြဲလိုလိုထိန်းချုပ်လိုသည်။

မီဒီယာ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အစိုးရက သော်လည်းကောင်း၊ အာနာဂိုဏ်းပွားများနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများက သေသည်လည်းကောင်း ကြိုးကြောင်းမညီညွတ်စွာ ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်မှု မရှိနိုင်ရန် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေက အကာအကွယ်ပြုထားသည်။ ထို့အပြင် မတူကွဲပြားသော မီဒီယာဌာန အမျိုးမျိုးရှိမှသာ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အကြောင်းအရာပေါ်မူတည်၍ မတူညီသော အမြင်နှင့် အကြံအဆင် အမျိုးမျိုး သိရှိနိုင်မည်

ဖြစ်ကြောင်းလည်း နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများတွင် ပုံနှိပ်မီဒီယာဥပဒေ သီးသန့် ပြဌာန်းခြင်းမရှိတော့ဘဲ ပုံနှိပ်မီဒီယာအတွက် အခြားသော သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေအောက်တွင်သာ ထားရှိ အသုံးပြုလာကြသည်။ ပုံနှိပ်မီဒီယာကို ဦးတည်၍ သည့်ဥပဒေများကို အစိုးရများက လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းရယူပိုင်ခွင့်ကို ပြင်းထန်စွာ ထိန်းချုပ်ရန် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ မီဒီယာကို တရားဝင် ထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် သူတို့ ရရှိလိုသော စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက် ထိရောက်စွာ မဖော်ဆောင်နိုင်ပါ။

မီဒီယာများ၏ လွတ်လပ်မှုရှိကြောင်းသေချာစေရန်နှင့် မီဒီယာမှတစ်ဆင့် မတူကွဲပြားသော အသံများကို ထွက်ပေါ်စေနိုင်ရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သောနည်းလမ်းမှာ မီဒီယာများ၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အမြင့်ဆုံး ခွင့်ပြုပေးသည့် စည်းမျဉ်းချမှတ်ရေးစနစ် တည်ထောင်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အတွေ့အကြုံအရ မီဒီယာများကို သူတို့ကိုယ်တိုင်ချမှတ်သော စည်းမျဉ်းကို လိုက်နာစေခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတစ်ချို့တွင် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် ဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားသည်။ ၎င်းကို "ပူးတွဲ စည်းမျဉ်းချမှတ်ခြင်း" ဟုလည်းခေါ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုံနှိပ်မီဒီယာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ ပြောင်းလဲလာနေသည်။ မီဒီယာကို မိန့်ပိတ်ထားသည့် ပုံနှိပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ(အရေးပေါ် အာဏာများ) နှင့် ၁၉၆၂ ပုံနှိပ်သူများနှင့် ထုတ်ဝေသူများ မှတ်ပုံတင်ဥပဒေကို ပြုပြင်ရန် ပြင်ဆင်နေသည်။

ယင်းဥပဒေကို ပြုပြင်ရန် အကြံပြုချက်တစ်ခုမှာ လက်ရှိ အစိုးရရေးဆွဲထားသော ပုံနှိပ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ဝေခြင်း လုပ်ငန်း ဥပဒေကြမ်းဖြင့် အစားထိုးရန် ဖြစ်သည်။

ဥပဒေဟောင်းကို ပြုပြင်ခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်သော်လည်း ဥပဒေကြမ်း အသစ်သည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အောက်ပါအတိုင်း ထိခိုက်စေမည့် အန္တရာယ်ရှိသည်

- ဥပဒေကြမ်းသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် သို့မဟုတ် မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကို အာမခံချက် ပေးမထားပါ။ ယင်းဥပဒေတွင် မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်၏ အရေးကြီးသော စံနှုန်းဖြစ်သည့် မီဒီယာသည် အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းရှင်းရမည်။ မီဒီယာကို အမြင်တစ်မျိုးတည်း တင်ပြခြင်းဖြင့် လွှမ်းမိုးခြင်းမပြုရ။ အမြင်အမျိုးမျိုးကို ထင်ဟပ်စေရန်အတွက် မီဒီယာ ပိုင်ရှင် အမျိုးမျိုးရှိသင့်သည် ဆိုသည့် အချက်များ မပါဝင်ပါ။
- ဥပဒေကြမ်းအရ ထုတ်ဝေသူ ဆိုသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုရန် ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ပြမထားပါ။ ထို့ကြောင့် ပုံနှိပ်မီဒီယာများသာမက ဘလော့ဒ်ရေးသူများနှင့် နံရံကပ်စာစောင်၊ လက်ကမ်းစာစောင်ဖြန့်ဝေသူများလည်း ဤ ဥပဒေအရ ထိန်းချုပ်ခံရနိုင်သည်။
- ထုတ်ဝေသူများအနေဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုလုပ်မည့် လိုင်စင် ရယူရန် လိုအပ်ခြင်းသည်လည်း အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်စေသည်။ သည်စနစ်ဟာ ကြိုတင်စင်ဆာရယူရန် သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေနှင့်

ဆန့်ကျင်နေသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရအနေဖြင့် အရည်အသွေးမြင့်သတင်း တင်ဆက်မှုရှိရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းပြောနိုင်သော်လည်း၊ အစိုးရတွင် ထိုသို့ ပြောဆိုရန် တာဝန်မရှိပါ။ အစိုးရအနေဖြင့် ၎င်းမကြိုက်သော မီဒီယာ အမြင်များ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းမပြုလုပ်နိုင်ရန် အာဏာချိုးဖောက်မှုများ ပြုလုပ်လာနိုင်သည်။ လူတိုင်း တွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ရှိသည်။ အစိုးရက မည်သူက ၎င်းအခွင့်အရေးကို ရရှိသင့်ပြီး၊ မည်သူက မရရှိသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ခွင့်မရှိပါ။

- ဥပဒေကြမ်းက ပုံနှိပ်မီဒီယာ ဖြန့်ဝေမည့် သတင်းအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှု ပြုလုပ်ထားသည်။ ယင်း ကန့်သတ်ချက်များတွင် “ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော” “တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုကို ဆန့်ကျင်သော” သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ကို ထိခိုက်စေသော စသည့် အကြောင်းအရာများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကြောင့် တရားဝင် ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုကို တားဆီးပိတ်ပင်နိုင်သည်။ ပုံနှိပ်မီဒီယာအတွက် အကြောင်းအရာတစ်ချို့ကို ဖော်ပြရန် ဤသို့ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းသည် ကြီးကြောင်း ညီညွတ်မှုမရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူတိုင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကိုသို့ မီဒီယာအနေဖြင့် ဥပဒေကို လိုက်နာရန် လိုအပ်သည်။

- ဥပဒေကြမ်းအရ ပြင်းထန်လွန်းသော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ငွေဒဏ် သတ်မှတ်ထားခြင်းကြောင့် မီဒီယာ များ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆင်ဆာဖြတ်ခြင်း ပြုလုပ်လာနိုင်သည်။ အစိုးရက နောက်ဆုံး ပြန်လည် ပြင်ဆင်ထားသော

ဥပဒေကြမ်းတွင် ငွေဒဏ်ပမာဏကို လျော့ချပေးခဲ့ကြောင်း ဆိုထားပေမဲ့၊ အသေးစား သတင်းစာလုပ်ငန်းများအတွက် လွန်စွာကြီးမားနေသေးသည်။ ကိုယ်တိုင် စည်းမျဉ်း ချမှတ်ယူသည့်စနစ်တွင် စည်းမျဉ်းကို လိုက်နာရန် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် သဘောတူထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပျက်ကွက်ပါက ထိုက်သန်သော လျော်ကြေးကို ပေးဆပ်ကြရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းလျော်ကြေးတွင် တောင်းပန်စာ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အမှားပြင်ဆင်ချက် ထည့်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် နှစ်နာသူ၏ တုံ့ပြန်စာ ထည့်သွင်းပေးခြင်းများ ဖြစ်သည်။ ငွေဒဏ်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်သည့် စနစ်ကြောင့် မီဒီယာများ ၎င်းတို့လုပ်ငန်းကို တာဝန်ရှိစွာ လုပ်နိုင်မည့် စွမ်းရည်အပေါ် ထိခိုက်စေပြီး၊ လျော်ကြေးစနစ်ဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းခြင်းသည် ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှု ပိုများပြားလာစေသည်။

- ဥပဒေကြမ်းက စာနယ်ဇင်းသမားများအား လုံလောက်သည့် အကာအကွယ်ပေးထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ၎င်းအပေါ် ဝေဖန်မှုများရှိသည်။ မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် စာနယ်ဇင်းသမားများ၏ အခွင့်အရေးကို တိကျစွာ ပြဋ္ဌာန်းထားပေးရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့ သူတို့ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် အတားအဆီးဖြစ်နေသည့်အရာများကို ဥပဒေအရ ဖယ်ရှားပေးရန် လည်း လိုအပ်သည်။ အတားအဆီးများမှာ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုပိုင်ခွင့်၊ သတင်းရင်းမြစ်ကို ကာကွယ်ပိုင်ခွင့်၊ စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခံရခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ပိုင်ခွင့် တို့ပါဝင်သည်။

Laws relating to the broadcast media

The broadcast media should be distinguished from the print media because of the different technologies they use. While the paper used by the print media is unlimited, the broadcast frequencies used by broadcasters are limited.

The broadcast spectrum is made up of a number of frequencies and is a valuable public resource. Because demand for frequencies is normally much greater than the number of frequencies, there is a need to impose regulations to ensure that the available frequencies are distributed to maximise the benefit the public can get from broadcasting. International law requires that the State ensure:

- **Plurality.** Broadcast frequencies should be given to a variety of broadcasters to meet different information needs the public has. Most broadcasters fall into the sections of commercial broadcasters, public service broadcasters, and community broadcasters – ensuring the spectrum is divided between these three types of broadcasters ensures plurality.
- **Diversity.** Broadcast frequencies should be given to numerous different groups, to ensure that the broadcast spectrum isn't dominated only by one ethnic, linguistic or national group. The public is made up of many types

of people, and they should all have access to relevant information through broadcasts.

To ensure plurality and diversity, governments must establish a broadcast regulator. The most important principle is that the regulator should be independent from government influence. There are a range of safeguards that are essential to ensuring this:

- There should be public participation in choosing the members of the regulatory body.
- The process for choosing members should be democratic and insulated from undue interference by the government.
- The body must have the powers it needs to work effectively.
- The body must have control over enough secure funding to ensure it is independent and sustainable.

The laws relating to broadcast media in Myanmar are in the process of being reformed.

This includes the development of a framework Broadcasting Law, which will establish two broadcast regulators:

- The National Broadcasting Development Authority (the Authority), which is responsible for the long-term strategic

---

broadcasting development plan, spectrum management and the licensing of broadcasters. This body includes the participation of multiple government agencies.

- The National Broadcasting Council (the Council), which is set up as an independent body to advise the Authority on spectrum management issues, licence applications, adopts the broadcasting code, monitors compliance with licensing requirements, and has enforcement powers.

All existing broadcasters will be required to submit for a new license under the proposed new system.

The proposed bill has many positive features. For example, the bill protects the right to freedom of expression, and principles of fairness, objectivity and transparency in the procedure for granting broadcast frequencies and licenses. It also identifies other important principles, including the need for an independent regulator, the need of public participation, and the need for three types of broadcasting: public, private and community – to serve the different needs of the Myanmar people.

Other positive aspects include the requirement that the Council is independent, and accountable through an annual report. It also requires the code that the Council

will develop to be done in consultation with the broadcasters. It also sets out the right to reply and right to a correction as necessary remedies, also making clear the structure of the enforcement mechanism.

However, there are a number of weaknesses that can be strengthened.

There are insufficient safeguards for independence of the regulatory body: The bill does not clearly define what the role of the government is in relation to broadcasting, creating a potential for conflict with the functioning of the Authority or the Council. Providing clearer instruction on the role of the government would prevent this.

The authority, which is not an independent body, is given the power to issue, renew and revoke licenses. These powers should be with a body independent of the government, such as the Council. Otherwise, the government will have too much control over who gets to broadcast – this power can easily be abused.

In relation to the makeup of the Council, it is problematic that membership is made through the nominations of prominent politicians. This will compromise the independence of the Council significantly. The public should be given the task of nominating individuals to the Council, and a joint committee taken from both houses of Parliament should then make a shortlist of

---

candidates from a clear and reasonable list of criteria. Parliament should then be tasked with electing candidates by a qualified majority, following open interviews of the candidates. Candidature should also be open to anyone born in Myanmar, or who has both parents who are born in Myanmar.

Although the Bill make positive references to the need for public participation, obligations are not established to ensure that invitations for public consultation are made public and disseminated broadly, or that the Authority or Council should be required to respond to all consultations made to them.

It is concerning that state broadcasting is retained in the bill. State broadcasters are a problem as they allow the government to spread propaganda without being objectively challenged or being made to consider opposing arguments. The draft law does not make clear what the role of the state broadcaster is, or how it will be accountable to the public. In a democratic society, there is no role for a state broadcaster. It should therefore be replaced with a public service broadcaster that is independent of government influence but still meets the public's information needs. The bill also creates categories of other broadcasters, such as "broadcast distribution services" but does not provide detail on how they are regulated in relation to their establishment and operation. These issues need to be

clarified.

There must be more clarity in the rules governing the broadcasting spectrum: Although the broadcasting spectrum is identified as a public resource, nothing in the bill requires it to be managed in the public interest, or with the full participation on all stakeholders through an open process. These are important requirements to ensure that the spectrum delivers on what the public needs. It is positive that the broadcasting law sets out quotas for local content. However, it is not clear how these figures were reached and whether they are realistic. While quotas can be positive, it is essential that broadcasters are consulted to ensure that the quotas can be reached.

There must be more transparency in the rules governing licensing: The licensing procedure is also not open and transparent, which means there is the potential for abuse that would go unnoticed. The licensing body (currently the Authority) is not required to hear the views of applicants, the views of the public, or give clear reasons in writing for any refusal to issue a license. There must also be the possibility of an appeals mechanism. These requirements should also be intergrated into the Bill.

There must be specific rules on elections: Broadcasters play an important role during elections. It is common for broadcasters to

allow candidates and parties access to the airwaves to communicate to the public their views, and for broadcasters to carry content informing the public how to vote and to point them towards information resources.

At the same time, rules must be in place to ensure that broadcasters do not unfairly influence the outcome of an election. There should be rules ensuring equal access of candidates and political parties to the airwaves, and also rules that ensure news coverage is fair and does not give some candidates much more exposure than others.

ရေဒီယို ရုပ်သံလွှင့် မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများ

အသုံးပြုသော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုကြောင့် ရုပ်သံလွှင့် မီဒီယာသည် ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့် ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ပုံနှိပ်မီဒီယာအတွက် စာရွက်ကို လိုသလောက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရုပ်သံလွှင့် မီဒီယာအတွက် လိုအပ်သော လေလှိုင်းအသုံးပြုရန်အတွက် အကန့်အသတ်ရှိသည်။

အသံတုန်ခါနုန်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသံလှိုင်းများသည် တန်ဖိုးရှိအရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အများပိုင် အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ အသုံးပြုနိုင်သော အသံလှိုင်းက အသုံးပြုသူ၏ ပမာဏ ထက်နည်းသောကြောင့် ၎င်းကို ရုပ်သံလွှင့် လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုရာတွင် လူထုအကျိုးအတွက် အမြင်မားဆုံး အသုံးပြုနိုင်ရန် အတွက် စည်းမျဉ်းချမှတ်၍ ခွဲဝေပေးသင့်သည်။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သည် အောက်ပါ အချက်များ လုပ်ဆောင်ရန် လိုသည် -

- ဗဟုသဘောဆောင်ခြင်း - အများပြည်သူများ မတူသော သတင်းအချက်အလက် အမျိုးမျိုး ရရှိရန်အတွက် အမျိုးအစားမတူညီသော သတင်းထုတ်လွှင့်သူများအား အသံလှိုင်း ဖြန့်ဝေ ပေးသင့်သည်။ ဗဟုသဘောဆောင်သော အသံလွှင့်လုပ်ငန်း ဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် အဓိက အသံလွှင့်အမျိုးအစား သုံးမျိုးဖြစ်သော စီးပွားဖြစ် အသံလွှင့်သူများ၊ အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှု ရုပ်သံ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဒေသန္တရအဆင့် အသံလွှင့်သူများအားလုံး ကို အသံလှိုင်း ခွဲဝေပေးရန် လိုအပ်သည်။

- မတူကွဲပြားမှု - အသံလှိုင်းကို ဘာသာစကားတစ်မျိုးထဲ၊ လူမျိုးစုတစ်စုထဲ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသား အုပ်စုတစ်စုထဲကသာ လွှမ်းမိုးထားခြင်းမရှိရန်အတွက် မတူကွဲပြားသော အုပ်စုများကို အသံလှိုင်း ချပေးသင့်သည်။ လူထုအတွင်း မတူကွဲပြားသော လူအမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ရှိနေသောကြောင့် သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အသံလွှင့်ဌာနများမှ ရရှိသင့်သည်။

ရုပ်သံ ထုတ်လွှင့် ဖြန့်ချိမှုတွင် ဗဟုဝါဒနှင့် မတူကွဲပြားမှု ရှိနေစေရန်အတွက် အစိုးရအနေဖြင့် ရုပ်သံ လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းချမှတ်ရေး ကော်မတီဖွဲ့စည်းသင့်သည်။ ယင်းကော်မတီသည် အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှု အောက်မှ ကင်းလွန်နေရန် အရေးကြီးသည်။ လွတ်လပ်သော ကော်မတီဖြစ်စေရန်အတွက် အောက်ပါ အချက်များကို မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရန် လိုသည် -

- ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ရွေးချယ်ရာတွင်

လူထုကို ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း

- အဖွဲ့ဝင်ရွေးချယ်ရာတွင် ဒီမိုကရေစီနည်းအရရွေးချယ်ကာ အစိုးရ၏ သွယ်ဝိုက်သော လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းလွတ်ခြင်း
- လုပ်ငန်း ထိရောက်စွာလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီတွင် အာနာဂိုဏ်း လိုအပ်ခြင်း
- လွတ်လပ်၍ ရေရှည်တည်တံ့နေနိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီတွင် လုံလောက်သော အသုံးငွေကို ကွပ်ကဲ ထိန်းချုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရုပ်သံလွှင့်ထုတ်မှုဆိုင်ရာ မီဒီယာ ဥပဒေကို ပြုပြင်နေဆဲကာလဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသံလွှင့်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းချမှတ်ရေးအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ ကို ဖွဲ့စည်းမည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသံလွှင့်ဥပဒေဆိုင်ရာ မူဘောင် ရေးဆွဲရေးတို့ပါဝင်သည်။

- အမျိုးသား ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ရေး ဖွံ့ဖြိုးရေး အာဏာပိုင်အဖွဲ့(The National Broadcasting Development Authority) (အာနာပိုင်အဖွဲ့) သည် ရေရှည် ရေဒီယို ရုပ်သံလွှင့်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲချမှတ်ရေး၊ အသံလှိုင်း စီမံခွဲဝေရေး နှင့် အသံလွှင့် လိုင်စင်ချမှတ်ပေးရေး ကိစ္စများအတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ယင်းအဖွဲ့တွင် အစိုးရဌာနအသီးသီး ပါဝင်သည်။
- အမျိုးသား ရေဒီယို ရုပ်သံဆိုင်ရာ ကောင်စီ (The National Broadcasting Council) (ကောင်စီ) ကို ဖွဲ့စည်းခြင်းမှာ အသံလှိုင်းစီမံခွဲဝေရေး၊ လိုင်စင် လျှောက်လွှာများ၊ ရေဒီယို ရုပ်သံလွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ ရေးဆွဲရေး၊

လိုင်စင်ပါ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာခြင်း ရှိ မရှိ စောင့်ကြည့်ရေးဆိုင်ရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထက်ပါ အာနာပိုင်အဖွဲ့ကို အကြံပေးရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် စည်းမျဉ်းလိုက်နာခြင်းမ ရှိသူများအား အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အာဏာရှိသည်။

လက်ရှိစနစ်သစ်အရ ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများသည် လိုင်စင်အသစ်ရရှိရန် လျှော်လွှာအသစ် ပြန်တင်ရန် လိုအပ်သည်။

လက်ရှိတင်ပြထားသော ဥပဒေကြမ်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သော အင်္ဂါများပါရှိသည်။ ဥပမာ - ရုပ်၊ သံလွှင့် လိုင်စင်ချမှတ်ပေးရန်နှင့် လေလိုင်ခွဲဝေပေးရန်ကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အခြေခံသည့် မူများဖြစ်သော တရားမျှတမှု၊ ဘက်လိုက်မှုကင်းမဲ့မှုနှင့် ထင်သာ မြင်သာ ရှိခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ယင်း ဥပဒေကြမ်းတွင် လွတ်လပ်သော ရုပ်၊ သံဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းချမှတ်သည့်အဖွဲ့ ရှိရန်၊ လူထု ပါဝင်မှု ရှိရန်စသည့် မူများပါဝင်ပြီး ရုပ်၊ သံလွှင့် လုပ်ငန်း သုံးမျိုးဖြစ်သည့် စီးပွားဖြစ်၊ လူထုအကျိုးဆောင်နှင့် ဒေသန္တရ အသံလွှင့်ထုတ်လွှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ထားရှိခြင်းသည် လိုအပ်ချက်အမျိုးမျိုးရှိသော လူထုအတွက် ပို၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည် ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။

အခြား ကောင်းသော လက္ခဏာများမှာ ကောင်စီသည် လွတ်လပ်နေရန်လိုအပ်ခြင်း၊ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာ ထုတ်ခြင်းဖြင့် ၎င်း၏ တာဝန်ခံမှုကို ပြသခြင်းများလည်း ပါဝင်သည်။ ကောင်စီသည် ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့် သူများနှင့် တိုင်ပင်၍ စည်းမျဉ်းများကို ချမှတ်ရမည့်အကြော

င်းလည်းပါဝင်သည်။ ဥပဒေကြမ်းအရ လိုအပ်ပါက လျော်ကြေးအဖြစ် အမှားပြင်ဆင်ချက်ထည့်သွင်းပေးခွင့်၊ တုံ့ပြန်စာရေးခွင့် နှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ယန္တရား၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြရမည့်အကြောင်းပါရှိသည်။

သို့သော် ဥပဒေကြမ်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ရမည့် အားနည်းချက်များရှိနေသေးသည်။ လွတ်လပ်သော ရုပ်၊ သံဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းချမှတ်ရေးအဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိစ္စများကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားပါ။ ကောင်စီ သို့မဟုတ် အထက်ပါ စည်းမျဉ်းချမှတ်ရေး အာဏာပိုင်အဖွဲ့ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ယင်းအဖွဲ့တို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသည့် ပြဿနာများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပါ။ ယင်းကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြင့် ဖြစ်လာနိုင်သည့် ပြဿနာများကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်မှုမရှိသော ဖော်ပြပါ "အာဏာပိုင်အဖွဲ့" ကို လိုင်စင်ချပေးခွင့်၊ အသစ်တိုးခွင့်နှင့် သိမ်းယူခွင့် အာဏာများပေးထားသည်။ ယင်းအာဏာသည် အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှုမရှိဘဲ လွတ်လပ်သော "ကောင်စီ" ထံတွင် ရှိသင့်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက အစိုးရက မည်သူ့ကို ရေဒီယို ရုပ်သံ ထုတ်လွှင့်ခွင့် လိုင်စင်ချပေးမည့် ကိစ္စကို ထိန်းချုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အာဏာကို အလွယ်တကူ အလွဲသုံးစားပြုနိုင်သည်။

"ကောင်စီ" အဖွဲ့ဝင် ရွေးချယ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးသမားများ တင်ပြသည့် စံကာတင် ရွေးချယ်ထားသူများမှသာ ရွေးချယ်ခြင်းသည် မသင့်လျော်ပါ။ ယင်းသို့

လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် "ကောင်စီ" ၏ လွတ်လပ်မှုအပေါ် ကြီးမားစွာ ထိခိုက်နိုင်သည်။ ပြည်သူလူထုအား "ကောင်စီ" အဖွဲ့ဝင် ရွေးချယ်ခွင့်ပေးသင့်သည်။ အထက်လွတ်တော်နှင့် အောက်လွတ်တော်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပူးပေါင်း ကော်မတီက ကြီးကြောင်း ညီညွတ်စွာ သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းပြည့်မီသူများကို စံကာတင် ရွေးချယ်ပေးသင့်သည်။ ထို့နောက် လွတ်တော်က အရည်အချင်းပြည့်မည်သည့် စံကာတင် ကိုယ်စားလှယ် များအား အများမြင်သာအောင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ပြုလုပ်ပြီး ရွေးချယ်သင့်သည်။ မြန်မာပြည်တွင် နေထိုင်သူ မိဘနစ်ပါးမှု ဖွားမြင်သူ မည်သူ့ကို မဆို အရွေးခံကို ယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်ပေးသင့်သည်။

ဥပဒေကြမ်းတွင် လူထုပါဝင်ရမည့်အကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း၊ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ရန် လူထုကို ဖိတ်ကြားမှုကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ဖြန့်ဝေရန် တာဝန်ဝတ္တရား ထည့်သွင်းမထားပါ။ "အာဏာပိုင်အဖွဲ့" သို့မဟုတ် "ကောင်စီ" က သူတို့ထံ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးချက်များကို တုံ့ပြန်ရန်လိုအပ်ကြောင်းလည်း ဥပဒေကြမ်းတွင် မပါရှိ။

ဥပဒေကြမ်းတွင် နိုင်ငံတော် ရေဒီယို ရုပ်သံလွှင့်လုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မည့်အကြောင်း ဖော်ပြထားခြင်းသည် စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခွင့်ပြုထားခြင်းကြောင့် ၎င်း တင်ပြချင်သော သတင်းအချက်အလက်၊ အမြင်များကို ဝါဒဖြန့်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရအမြင်နှင့် ဆန့်ကျင်သော သို့မဟုတ် ဘက်မလိုက်စွာ စိန်ခေါ်သော အမြင်များကင်းမဲ့သွားနိုင်သည်။ ဥပဒေကြမ်းတွင် နိုင်ငံတော် ရေဒီယို

ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ခြင်း၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် လူထုအပေါ် မည်သို့ တာဝန်ခံရမည့်အကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထား။ ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် နိုင်ငံတော် ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို လူထုလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပြီး၊ အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းသော အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ခြင်းဖြင့် အစားထိုးသင့်သည်။ ဥပဒေကြမ်းက “ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှု အစီအစဉ် ဖြန့်ဝေခြင်း ဝန်ဆောင်မှု” ဟူ၍လည်း အမျိုးမျိုးသော ရုပ်သံ ထုတ်လွှင့်ခြင်းလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများသတ်မှတ်ထားသည်။ သို့သော် ယင်းသို့သော လုပ်ငန်းကို တည်ထောင်ရန် နည်းနာနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံများကို တိကျစွာ ဖော်ပြထားပါ။ ယင်းကိစ္စများကို ရှင်းလင်းသင့်သည်။

ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဆိုင်သည့် လေလှိုင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားရမည်။ ဥပဒေကြမ်းတွင် လေလှိုင်းကို ပြည်သူပိုင် အရင်းအမြစ်အဖြစ် သတ်မှတ် ဖော်ပြထား သော်လည်း ၎င်းကို စီမံခွဲဝေပေးရာတွင် လူထုအကျိုးကို အခြေခံ၍ သက်ဆိုင်ရာ လူထုအားလုံး ပွင့်လင်းမြင်သာသောနည်းဖြင့် ပါဝင်နိုင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ လူထုလိုအပ်ချက်ကို အခြေခံ၍ အသံလိုင်းများကို ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် လူထုပါဝင်မှုကိုထည့်သွင်းခြင်းသည် အရေးကြီးသော လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းတွင် ဒေသန္တရ အတွက် ခွဲတမ်းချမှတ်ပေးမည့် အကြောင်း ဖော်ပြချက်သည် အပြုသဘောဆောင်သည်။ သို့သော် ခွဲတမ်းချပေးမည့် ကိန်းဂဏန်းကို

မည်သို့ ရရှိကြောင်း ရှင်းလင်းမှုမရှိနှင့် ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် လက်တွေ့ကျမည်လောဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။ ခွဲတမ်းသတ်မှတ်ခြင်းသည် ကောင်းသော်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် ခွဲတမ်း တစ်ကယ်ချပေးနိုင်ရန် ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရပေမည်။

လိုင်စင်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရမည်။ လိုင်စင်ချပေးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။ ထို့အတွက် ကြောင့် ယင်းစည်းမျဉ်းများကို မမြင်သာသော နည်းဖြင့် အလွဲသုံးစား ပြုမည့် အလားအလာရှိသည်။ လိုင်စင်ချမှတ်ပေးနိုင်သည့်အဖွဲ့ (လက်ရှိတွင် အာဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်) သည် လျှောက်လွှာတင်သူ၏ အမြင်၊ လူထုအမြင်များကို နားထောင်ရန် မလိုဘဲ ငြင်းပယ်လိုပါက လိုင်စင်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်း အကြောင်းအရင်းကို စာဖြင့်ရေးသားပေးပို့စရာ မလိုဘဲ ငြင်းပယ်နိုင်သည်။ ငြင်းပယ်ခံရခြင်းအတွက် အယူခံနိုင်သည့် စနစ်ထားရှိရမည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရမည့်အကြောင်း ဥပဒေကြမ်းတွင် ရေးသွင်းဖော်ပြထားသင့်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိကျသော စည်းမျဉ်း ရှိရပေမည်။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ရေဒီယို ရုပ်သံ ထုတ်လွှင့်သူများက အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ ထုတ်လွှင့်သူများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ လူထုနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် ရေဒီယို ရုပ်သံလိုင်းများမှ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့ပြင် လူထုကို မဲထည့်မည့် နည်းနာများ၊ ယင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော

သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်သည့်နေရာများ၊ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေးသည်။

တစ်ချိန်ထဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲ၏ ရလဒ်ကို ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ မမျှတစွာ လွှမ်းမိုးမသွားကြောင်း သေချာစေရန် စည်းမျဉ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။ ရေဒီယို ရုပ်သံလိုင်းများကို နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ တရားမျှတစွာ အသုံးပြုခွင့်နိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် စည်းမျဉ်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်။ သတင်းတင်ပြချက်မျှတစွာ ရှိရန်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်အချို့ကို တစ်ခြားသူများထက် ပို၍ ဖော်ပြခြင်းမျိုးမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လိုသည်။

Public Service Media

It is problematic that Myanmar retains a state owned media.

International human rights law requires the state to ensure the plurality and independence of the media. Providing public service media is an important part of delivering diverse and pluralistic content, particularly in areas that do not necessarily attract advertising and revenue, such as news and current affairs programming.

In order to meet this purpose, public service media must be created and managed in a way that is:

- Independent from the government and political interests and is accountable to the

public;

- Has a clearly defined public service remit;
- Has a stable system of adequate funding that is insulated from arbitrary interference.

It is positive that Myanmar is in the process of replacing the state controlled media with public service media, along with a new regulatory framework to govern public service media.

The proposed bill will replace state print and broadcast media with public service print and broadcasting services. The bill creates two bodies to deal with the two types of media: the Public Service Newspaper Enterprise (PSNE) and the Public Service Broadcasting Enterprise (PSBE). Both bodies have governing boards, and the boards are overseen by a Public Service Media Council. The Council is given the responsibility of making rules, ensuring compliance with the rules, and for the accountability of the public service media entities.

There are numerous positive aspects of the reforms that should be welcomed:

- The end of state ownership of the media, and the commitment to enhance media pluralism and diversity through the PSBE;
- Recognition that the PSBE must be

---

independent of government and commercial interests;

- A mixed system of funding drawing on the State and private sector;
- Detailed rules to hold the PSBE accountable to the Parliament and to the public.

However, there are also serious flaws in the proposed model.

- Public service print media: State involvement in the print media is retained through the creation of the PSNE. However, there is no justification for state intervention in this area. An enabling environment for all media would be better served by removing obstacles in Myanmar making it difficult for newspapers to operate, for example by removing licensing requirements. It would therefore be better to not create the PSNE, but instead allow for the free operation of private media.
- Safeguarding the PSBE from undue influence by the government and private interests will be essential to achieving real change in the quality and independence of the broadcasting media. While it is positive that the bill claims to establish that the PSBE is independent, there are no sufficient safeguards to ensure that this will be the reality.

- The mandate of the PSBE: The PSBE is required in the bill to provide quality programming that reflects the public's needs and their views. While this is positive, the mandate of the PSBE would be enhanced if it made clear that it should act as an impartial and independent information service, with the responsibility of being a forum for democratic debate, promoting social cohesion and integration. The bill does not provide adequate or specific guidance on how editorial independence is guaranteed. Editorial independence should be set out in law, including in relation to programming schedules, the conception of and production of programmes, and the editing and presenting of news programming. Other important rights for journalists are also overlooked, including their right to protect the identity of their sources, and for protection from violence. The PSBE should also clearly set out an internal complaints system to protect whistleblowers within the PSBE. There should be a body created to deal with complaints regarding interferences with editorial independence, and the powers to impose sanctions.
- Pluralism and ethnic diversity: It is important that all different groups in Myanmar have access to the public service broadcaster to voice their opinions and ideas and values, allowing all people to hear a diversity of viewpoints. There should also be diversity in programmes offered

in different languages that people speak in Myanmar, to ensure that all people can benefit from relevant programming. The Bill could enhance pluralism and ethnic diversity by guaranteeing a fair amount of air time to minority programming on the basis of non-discrimination.

- **Regional programming:** The bill would create a very centralised PSBE that would not necessarily reflect the size and diversity of the country. Regional hubs could benefit the PSBE and ensure that it a range of content is available relevant to people in all parts of the country.

- **Public accountability:** The bill would be enhanced if it made greater provision for the public to participate in the advisory structures to influence the programming policy and decisions of the PSBE.

- **Non-commercial media:** The bill should not regulate non-commercial media, e.g. non-profit and civil society media. While non-commercial private media should be encouraged to ensure diverse information to all groups, this type of regulation raises unique issues and should be dealt with in a separate law.

အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတော်ပိုင် မီဒီယာကို ဆက်လက်ထားရှိခြင်းသည် ပြဿနာ

တစ်ခုဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးအရ နိုင်ငံတော်သည် မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ရှိရန်နှင့် အမျိုးအစား မတူညီသော မီဒီယာများ ရှိကြောင်းသေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်သည်။ မတူကွဲပြားသော အမြင်၊ အမျိုးမျိုးသော သတင်းနှင့် အမြင်တင်ပြချက်များဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန်အတွက် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာ ထားရှိခြင်းသည် အရေးကြီးသည်။ အထူးသဖြင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် ကြော်ငြာလုပ်ငန်းများ စိတ်မဝင်စားသော ဒေသများအတွက် လက်ရှိနိုင်ငံတကာရေးရာနှင့် သတင်း အစီအစဉ်များကို ထုတ်လွှင့်ပေးသင့်သည်။

ယင်း ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာကို အောက်ပါအတိုင်း တည်ထောင်ကာ စီမံခန့်ခွဲဖို့လိုအပ်သည်။

- အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေး အကျိုးစီးပွားများ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းလွတ်၍ လွတ်လပ်မှုရှိကာ လူထုထံတွင် တာဝန်ခံမှုရှိခြင်း၊
- အများပြည်သူဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု တာဝန်ကို ရှင်းလင်းစွာ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရန်၊
- လုံလောက်သည့် ငွေကြေးစနစ်ရှိခြင်း။ သို့မှသာ အခြားသော လွှမ်းမိုးမှုမှ ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှုမီဒီယာဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဘောင်နှင့် အတူ နိုင်ငံတော်ထိန်းချုပ် သည့် မီဒီယာကို အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုမီဒီယာဖြင့် အစားထိုးရန် ဆောင်ရွက်နေခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်သည်။

တင်ပြထားသော ဥပဒေကြမ်းအရ နိုင်ငံတော်

ပုံနှိပ်နှင့် ရေဒီယို ရုပ်သံ မီဒီယာကို အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ပုံနှိပ်နှင့် ရေဒီယို ရုပ်သံဖြင့် အစားထိုးမည် ဖြစ်သည်။ မီဒီယာအမျိုးအစား နှစ်ခုဖြစ်သည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ သတင်းစာလုပ်ငန်း (Public Service Newspaper Enterprise) နှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်း (Public Service Broadcasting Enterprise) များကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ဥပဒေကြမ်းအရ အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ ထွက်ပေါ်လာမည်။ ထိုလုပ်ငန်း နှစ်ခုနှင့် ဆိုင်သည့် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အသီးသီး ရှိသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့ကို အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာ ကောင်စီ (Public Service Media Council) က ကြည့်ကြပ်သွားမည်။ ကောင်စီကို စည်းမျဉ်းချမှတ်ခွင့်၊ စည်းမျဉ်းများလိုက်နာစေရန် ဆောင်ရွက်ခွင့်နှင့် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု မီဒီယာများ လူထုထံ တာဝန်ခံခွင့် ရှိရန် ဆောင်ရွက်ခွင့် တာဝန်များပေးအပ်ထားသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အပြုသဘောဆောင်သော အောက်ပါအပိုင်းများကို ကြိုဆိုသင့်သည် -

- မီဒီယာကို နိုင်ငံတော်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းမှ အဆုံးသတ်ခြင်း၊ အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်း (PSBE) ဖြင့် ဗဟုသဘောဆောင်၍ မတူကွဲပြားသောသတင်း၊ အမြင်နှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသံအမျိုးမျိုးကို တင်ပြမည့် မီဒီယာ ဖြစ်ပေါ်လာရန် ကတိချမှတ်ထားခြင်း၊
- အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယိုရုပ်သံလုပ်ငန်းသည် စီးပွားလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းရှင်းရန်လိုအပ်ချက်ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊

- အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော တစ်သီးပုဂ္ဂလကဏ္ဍနှစ်ရပ်စလုံးမှ ငွေကြေးရယူရန် ဆောင်ရွက်မည့် စနစ်

- အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လွတ်တော်နှင့် ပြည်သူလူထုထံ တာဝန်ခံရန် ချမှတ်ထားသော အသေးစိတ် စည်းမျဉ်းများ

သို့သော် အသုံးပြုရန် တင်ပြ ကမ်းလှမ်းထားသော စနစ်တွင် အရေးကြီးသော ပြုပြင်စရာများ ရှိနေသေးသည်။

- အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ပုံနှိပ်မီဒီယာ - အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု သတင်းစာလုပ်ငန်း (PSNE) ကို ဖွဲ့စည်း၍ ပုံနှိပ်မီဒီယာတွင် အစိုးရ၏ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ဆက်လက်ထိန်းထားသည်။ မီဒီယာလုပ်ငန်းတွင် အစိုးရ၏ စွပ်ဖက်မှုအတွက် အကြောင်းပြချက်ကောင်းမရှိပါ။ သတင်းစာလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်အတွက် အတားအဆီးဖြစ်နေသော အရာများကို ဖယ်ရှားပေးခြင်းဖြင့်သာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မီဒီယာလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - လိုင်စင်လျှောက်ရန် လိုအပ်ချက်များကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။ ထို့ကြောင့် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု သတင်းစာလုပ်ငန်း (PSNE) ကို မတည်ထောင်ဘဲ၊ ပုဂ္ဂလပိုင်မီဒီယာများကို လွတ်လပ်စွာ လုပ်ဆောင်ခွင့်ပေးခြင်းသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပေမည်။

- အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလ အကျိုးစီးပွားတို့၏ သွယ်ဝိုက်သော လွှမ်းမိုးမှုမှ အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်း (PSBE)

ကို ကာကွယ်ခြင်း သည် လွတ်လပ်၍ အရည်အသွေးရှိသော ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်းဖြစ်ပေါ်မည့် ရည်မှန်းချက် ပြည့်စုံရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ဥပဒေကြမ်းတွင် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်းကို လွတ်လပ်သည့် လုပ်ငန်းအဖြစ်ထားရှိမည့် အကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရန် လုံလောက်သည့် အကာအကွယ် မတွေ့ရှိရသဖြင့် လက်တွေ့တွင် မဖြစ်နိုင်ပါ။

- အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံလုပ်ငန်း (PSBE) တွင် အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ - ဥပဒေကြမ်းအရ PSBE သည် လူထု၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အမြင်များကို ထင်ဟပ်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကောင်းသော်လည်း PSBE ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာသည် အများပြည်သူကြား သဟဇာတနှင့် နည်းလည်မှုရှိရေးကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် သတင်း အချက်အလက်များကို ဘက်မလိုက်ဘဲ လွတ်လပ်သော သတင်းစာဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာနှင့်အတူ ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရာ တစ်တိုင်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်ပေလိမ့်မည်။

ဥပဒေကြမ်းတွင် အယ်ဒီတာအသံဆိုင်ရာ ရပ်တည်ချက် လွတ်လပ်မှုကို အာမခံချက်ပေးသည့် တိကျလုံလောက်သော လမ်းညွှန်ချက်ပေးမထားပါ။ အယ်ဒီတာအာဘော် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဥပဒေတွင် ရေးဆွဲပြဌာန်းထားရမည်။ ထို့အပြင် ထုတ်လွှင့်မှု အစီအစဉ် အချိန်ဇယား၊ အစီအစဉ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သတင်းအစီအစဉ်ကို တည်းဖြတ်ခြင်းနှင့် တင်ပြခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများကို လည်း ချမှတ်ထားဖို့လိုသည်။ စာနယ်ဇင်းသမားများ

၎င်းတို့၏ သတင်းအရင်းအမြစ်ကို ကာကွယ်ခွင့် နှင့် အတိုက်ခိုက်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ပိုင်ခွင့်အပါအဝင် သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါ။ PSBE အတွင်းလုပ်ဆောင်နေသူ အဖွဲ့ အစည်းအပြင်သို့ သတင်း အချက်အလက် ပေါက်ကြားအောင်လုပ်ဆောင်သူများကို အကာအကွယ်ပေးရန် အဖွဲ့အတွင်း တိုင်ကြားနိုင်သည့် စနစ်တစ်ခုကို ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားရန် လိုသည်။ အယ်ဒီတာအာဘော် လွတ်လပ်ခွင့်အပေါ် စွပ်ဖက်ခြင်းနှင့် အာဏာအသုံးပြုကာ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်လာမှုများကို တိုင်ကြားသည့် အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားသင့်သည်။

- ဗဟုဝါဒနှင့် မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုဆိုင်ရာ - မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရှိသော မတူကွဲပြားသော လူ့အုပ်စုများအား ၎င်းတို့၏ အမြင်၊ အတွေးအခေါ်နှင့် စံတန်ဖိုးများကို အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု ရေဒီယို ရုပ်သံမှတစ်ဆင့် တင်ပြခွင့်ပေးသင့်သည်။ ပြည်သူလူထုအား မတူကွဲပြားသော အမြင်များ ကြားနာခွင့်ပေးသင့်သည်။ ထို့အတူ မတူသော လူမျိုးစုများအတွက် သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အစီအစဉ်များမှ အကျိုးရှိနိုင်ရန်အတွက် သူတို့ဘာသာစကားဖြင့် ရေဒီယို ရုပ်သံထုတ်လွှင့်ခြင်း အစီအစဉ်များ ထုတ်လုပ်ခွင့်ပေးသင့်သည်။ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိသော မှုကို အခြေခံ၍ လွန်လွန်းစွာသာစကား အစီအစဉ်များကို ညီတူညီမျှ ချပေးခြင်းဖြင့် ဗဟုဝါဒနှင့် မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။

- ဒေသဆိုင်ရာ ထုတ်လွှင့်ခြင်းအစီအစဉ် - ဥပဒေကြမ်းအရ PSBE သည် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု ကြီးမားလွန်းသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏

လူမျိုးပေါင်းစုံပါဝင်မှုနှင့် အရွယ်အစားကြီးမားမှုကို မှန်ကန်စွာ ထပ်ဟပ်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဒေသဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး အချက်အချာကျရာနေရာများ သည် PSBE အတွက် အကျိုးရှိနိုင်ပြီး၊ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ လူတိုင်းအတွက် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးကို ထုတ်လွှင့်မှုရှိကြောင်း သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- လူထုအပေါ် တာဝန်ခံမှု - ပီအက်စ်ဘီအီး၏ ထုတ်လွှင့်မှု အစီအစဉ်ဆိုင်ရာ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် အကြံပေးနိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအရ လူထုပါဝင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက် ထားရှိပါက ဥပဒေကြမ်းသည် ပို၍ ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်သည်။
- စီးပွားဖြစ် မဟုတ်သော မီဒီယာ - ယခု ဥပဒေကြမ်းတွင် စီးပွားဖြစ်မဟုတ်သော မီဒီယာများနှင့် သက်ဆိုင်၍ စည်းမျဉ်း မချမှတ်သင့်။ ဥပမာ - ပရဟိတ နှင့် လူထုအခြေပြု မီဒီယာလုပ်ငန်း။ လူထုအနေဖြင့် မတူကွဲပြားသော သတင်းများ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် စီးပွားဖြစ် မဟုတ်သော ပုဂ္ဂလိက မီဒီယာများကို အားပေးသင့်ပြီး ထိုကဲ့သို့သော မီဒီယာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားသီးသန့် ဥပဒေဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသင့်သည်။ ထိုသို့သော မီဒီယာများနှင့် သက်ဆိုင်၍ ထွက်ပေါ်လာသည့် ကိစ္စများ သည် အခြားသော မီဒီယာများနှင့် ကွဲပြားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

Laws governing the Internet

The Internet is quickly becoming the largest source of information and spaces for debate

and therefore it is increasingly where most people exercise their right to freedom of expression.

Regulation online can pose several different problems for the freedom of expression rights of internet users:

- People may be required to register their real names or require a license in order to gain access to the Internet. Real name registration, or requiring user registration, is not necessary in a democratic society.
- Specific laws are sometimes designed to restrict the information you can share online. Sometimes the penalties are heavier than for the same kind of offences that apply offline. There is no need for specific regulations for the content of online expression. This is because ordinary laws and regulations that govern what people can do offline also apply to what people can do online. At the same time, the right to freedom of expression also applies online just as it does offline.
- Other laws sometimes require Internet Service Providers to actively monitor the content that their customers create, and sometimes even hold them responsible for the content their customers create. This violates international standards. Users should only be responsible for the content they create themselves.

Regulation of the internet in Myanmar raises several concerns. From a freedom of expression perspective, criminal laws restricting content raise the most immediate problems.

The Electronic Transactions Law (2004) (the ETL) creates a range of offences for online content that are much broader than seen in the criminal code, and which do not provide safeguards for the right to freedom of expression.

Under Article 33 of the ETL, it is a criminal offence to do any act or to receive, send or distribute any information detrimental to a wide range of loosely defined interests. The listed interests are: the security of the state, the prevalence of law and order or community peace and tranquillity, national solidarity, the national economy or national culture. These offences carry imprisonment of between 7 and 15 years, as well as a fine.

It is unclear what expression would fall within the Article 33 offences. The list of interests do not reflect legitimate aims for restricting expression under Article 19(3) of the ICCPR. Such broad and vague restrictions on conduct online cannot be said to be necessary in a democratic society.

The offences listed in Article 33 of the ETL are replicated in the Computer Science Development Law (CSDL), as Section 10.

Any reform directed at the ETL must also address these offences in the CSDL.

အင်တာနက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ

အင်တာနက်သည် သတင်းရင်းမြစ်များ စီးဆင်းရာ အကြီးမားဆုံးနေရာ ဖြစ်လာနေပြီး၊ အကြောင်းအရာများ ကို ဆွေးနွေးငြင်းခုံနိုင်သည့် ဆိုရပ်ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် လူအများစု ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အသုံးပြုဆုံးနေရာအဖြစ်လည်း ကြီးထွားလာနေသည်။

အင်တာနက် အသုံးပြုသူများ၏ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အတွက် အင်တာနက်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများသည် အမျိုးမျိုးသော ပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။

- အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် လိုင်စင်လျှောက်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ မိမိနာမည် အစစ်အမှန်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ရန်လိုအပ်နိုင်သည်။ ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် မိမိနံမည် အစစ်အမှန်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အင်တာနက်အသုံးပြုရန်အတွက် နာမည်စရင်းတင်သွင်းခြင်း လုပ်ဆောင်ရန် မလိုအပ်ပါ။

- တစ်ချို့ ဥပဒေများက အွန်လိုင်းပေါ်တွင် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်းကို တားမြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်းအတွက် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ် သည် အွန်လိုင်းမဟုတ်သည့် အပြင်လောကတွင် လုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက် ပေးသော ပြစ်ဒဏ်ထက် ပိုမို ပြင်းထန်သည်။ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်းနှင့်

ဆိုင်သော သီးသန့်စည်းမျဉ်းများ ချမှတ်ထားရန် မလိုအပ်ပါ။ အကြောင်းမှာ အွန်လိုင်းအပြင်တွင် လူတွေ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေသည် အွန်လိုင်းပေါ် လုပ်ဆောင်ချက်များတွင်လည်း အကျိုးဝင်သင့်သည်။ ထို့ပြင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ကျင့်သုံးခြင်းသည် အွန်လိုင်းပေါ်နှင့် အွန်လိုင်း အပြင် လောကတွင် အတူတူဖြစ်သည်။

- ဥပဒေ တစ်ချို့က အင်တာနက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် ၎င်းတို့၏ ဝန်ဆောင်မှုကို အသုံးပြုသူများ အင်တာနက်ပေါ်တင်သည့် အကြောင်းအရာများကို စောင့်ကြည့်ရန် နှင့် ထိုတင်ပြချက်များအတွက်ပင် တာဝန်ယူရန် စည်းမျဉ်းလိုက်နာစေသည်။ ယင်းသို့သော စည်းမျဉ်းသည် နိုင်ငံတကာစံကို ချိုးဖောက်ရာကျသည်။ အင်တာနက်အသုံးပြုသူများသာလျှင် သူတို့ တင်ပြသော အကြောင်းအရာများအတွက် တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အင်တာနက်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စိုးရိမ်စရာများရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အင်တာနက်ပေါ်တင်သည့် အကြောင်းအရာကို ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေဖြင့် တားမြစ်ခြင်းသည် အရေးတကြီး အလျင်မြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်ရမည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။

အီလက်ထရွန်းနစ်နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ (Electronic Transactions Law) အရ အွန်လိုင်းတွင် တင်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြစ်မှုအမျိုးမျိုးကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုပြစ်မှုများသည် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေထက်ပင်

ကျယ်ပြန့်ပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးမထားပါ။

ယင်းဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၃ အရ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် သတင်းများကို ရယူခြင်း၊ ပေးပို့ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းသည် တိကျရှင်းလင်းစွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားခြင်းမရှိသော "အကျိုး"များကို ထိခိုက်မည်ဆိုပါက ရာဇဝတ်မှုမြောက်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဖော်ပြထားသော အကျိုးများတွင် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး သို့မဟုတ် ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး၊ အမျိုးသား စီးလုံးညီညွတ်မှု၊ အမျိုးသား စီးပွားရေး သို့မဟုတ် အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှု တို့ပါဝင်သည်။ ယင်းပြစ်မှုအတွက် ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်နှစ် မှ ဆယ်ပုဒ်နှစ် နှင့် ငွေဒဏ် ချမှတ်နိုင်သည်။

မည်သို့သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုသည် ပုဒ်မ ၃၃ အရ ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ မသိရပါ။ ယင်းဥပဒေအရ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော အကျိုးများသည် နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံသားဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက် (ICCPR) ၏ အပိုဒ် ၁၉(၃) နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။ အွန်လိုင်းအသုံးပြုမှုကို ယင်းသို့ တိကျရှင်းလင်းမှု မရှိသော ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် ပိတ်ပင်ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် မလိုအပ်ပါ။

အီလက်ထရောနစ်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ ပါ ပြစ်မှုများကို ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံပညာဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေ (Computer Science Development Law) ၏ ပုဒ်မ ၁၀ တွင်လည်း ထပ်မံ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ အီလက်ထရောနစ် နှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေကို ပြုပြင်ရန် လုပ်ဆောင်ပါက ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံပညာဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုလည်း ပြုပြင်ရန် လိုအပ်သည်။

Endnotes

1 Human Rights Committee (HR Committee), General Comment No. 34 on Article 19: freedoms of opinion and expression, CCPR/C/GC/34, 21 September 2011, para 2.

2 Article 19, UDHR: “Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes the right to hold opinions without interference and to seek, receive, and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.”

3 Article 19, ICCPR: “1. Everyone shall have the right to freedom of opinion; 2. Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art or through any other media of his choice. 3. The exercise of the rights provided for in paragraph 2 of this article carries with it special duties and responsibilities. It may therefore be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are prescribed by law and are necessary: (a) For respect of the rights or reputations of others; (b) For the protection of national security or of public order, or of public health or morals.”

4 Article 23, ASEAN Declaration: “Every person has the right to freedom of opinion and expression, including freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information, whether orally, in writing or through any other medium of that person's choice.”

5 *Filartiga v. Pena-Irala*, 630 F.2d 876 (1980) (US Circuit Court of Appeals, 2nd circuit)

6 HRC Resolution 20/8, A/HRC/Res/20/8, 16 July 2012; HR Committee, General Comment No. 34, para. 12.

7 HR Committee, General Comment No. 34, op. cit., para. 43.

8 ICCPR, Article 2(1). HR Committee, General Comment No. 15 on the position of aliens under the covenant, 11 April 1986.

9 Progress report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar, 10 March 2010, A/HRC/13/48, para. 59.

10 The 1945 Constitution of the Republic of Indonesia (as amended) Article 28E; and the Constitution of Thailand (2007),

at Article 45.

11 Article 21 of the Constitution of Japan (1946): “No censorship shall be maintained”; Article 45 of the Constitution of Thailand (2007) states that “the closure of a newspaper enterprise or other mass media ... shall not be made” and “the censorship by a competent official of news and articles before their publication in a newspaper or other mass media shall not be made” subject to the provisions on derogations in times of emergency.

12 The Constitution of the Republic of Korea, Article 21(2): “licensing or censorship of speech and the press ... shall not be permitted”. By way of comparison, see: Compulsory Membership in an Association Prescribed by Law for the Practice of Journalism (Arts 13 and 29 American Convention on Human Rights), Advisory Opinion OC-5/85, November 13, 1985, Inter-American Court of Human Rights, (Ser. A) No. 5 (1985); and the Joint Declaration of the UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, the OSCE Representative on Freedom of the Media, the OAS Special Rapporteur on Freedom of Expression 18 December 2003; available at <http://www.article19.org/data/files/pdfs/igo-documents/three-mandates-dec-2003.pdf>. It should be noted that purely technical registration systems, pursuant to which print media outlets are required to provide certain information to the authorities, may be legitimate but only if they allow no discretion to the authorities to refuse registration.

13 , HR Committee, Concluding observations on Republic of Moldova, CCPR/CO/75/MDA.

14 Section 41(3) of the Constitution of East Timor: “The monopoly on the mass media shall be prohibited” and section 41(4) states that “the state shall guarantee the freedom and independence of the public mass media from political and economic powers.” See also, the Constitution of Morocco, at Article 28 and Article 165

15 ICCPR, Article 22.

16 Many countries recognise the right to information as a distinct right from the right to freedom of expression. For example, see: the Constitution of Thailand (1997), at Article 56 and the Constitution of Kenya (2010), at Article 35. A number of Constitutions recognise the right as applying to all people,

including the Constitution of South Africa (1996), at Article 32; Norway (Article 100 of the 1814 Constitution as amended in 2004), Bulgaria (Article 41 of the 1991 Constitution as amended) and Colombia (Article 74 of the 1991 Constitution).

17 For example, the Constitution of Kenya (2010) creates this obligation in Article 35(3).

18 For further guidance, see: Joint Declaration (2006) of UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, the OSCE Representative on Freedom of the Media, the OAS Special Rapporteur on Freedom of Expression and the ACHPR Special Rapporteur on Freedom of Expression; available online at: <http://www.osce.org/fom/99558?download=true>

19 For example, see: the Constitution of South Africa (1996), Article 32; the Constitution of Kenya (2010), Article 35(1)(b).

20 For further guidance, see: Joint Declaration (2006) of UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression, the OSCE Representative on Freedom of the Media, the OAS Special Rapporteur on Freedom of Expression and the ACHPR Special Rapporteur on Freedom of Expression; available online at: <http://www.osce.org/fom/99558?download=true>

21 Nowak, UN Covenant on Civil and Political Rights, CCPR Commentary, 2nd revised edition, at Article 21, para. 11. See also European Court of Human Rights (ECtHR), Plattform "Ärzte für das Leben", Application No. 10126/82 (1988), para. 34.

22 Section 42(1) of the Constitution of East Timor states that "everyone is guaranteed the freedom to assemble peacefully and unarmed, without a need for prior authorisation."

23 See: 2012 annual report of the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association, A/HRC/20/27, 21 May 2012, at para. 29.

24 HR Committee, Concluding observations on Italy (CCPR/C/ITA/CO/5) and the Former Yugoslav Republic of Macedonia (CCPR/MKD/CO/2); Joint Declaration of special mandates, 10 December 2002; Resolution on repealing criminal defamation laws in Africa, ACHPR/Res 169 2010

25 Ghana, Togo, Mexico, the United Kingdom, Ireland, and Georgia have decriminalised defamation. The Central African Republic has removed imprisonment for criminal libel, and Italy is considering similar reforms.

26 The Johannesburg Principles on National Security, Freedom of Expression and Access to Information, ARTICLE 19, London, November 1996, Principle 2 and 6.

27 ARTICLE 19 argues that they should consider: a) The context of the expression, including the political environment and existence of conflicts; b) The identity of the speaker, in particular their status and influence over the audience; c) The intent of the speaker to advocate hatred and to cause others to engage in discrimination, hostility or violence against a protected individual or group; d) The content of the expression, in particular what the audience understood as the meaning of that expression; e) The extent or magnitude of the expression, in particular its public nature, magnitude and size of the audience; and f) The likelihood and imminence of discrimination, hostility or violence actually occurring as a consequence of the expression.

လူ့အခွင့်အရေး ကော်မတီ (Human Rights Committee) ၊ လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပိုဒ် ၁၉ ကို ဆွေးနွေးချက် အမှတ် ၃၄၊ CCPR/C/GC/34 ၊ ကော်မတီဘာ ၂၀ ရက် ၂၀၁၁၊ စာနိဒ် ၂။

အပိုဒ် ၁၉ အပြင်ပြင်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း (UDHR) "လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟ ဖော်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ၌ အနှောင့်အယှက်မရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ယူဆနိုင်ခွင့် ပါဝင်သည့်အပြင်၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်များကို ထောက်ထားရန် မလိုဘဲ သတင်းအကြောင်းအရာနှင့် သဘောတရား များကို တနည်းနည်းဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရှုယူဆည်းပူးနိုင်ခွင့်၊ လက်ခံနိုင်ခွင့်နှင့် ဝေငှဖြန့်ချိခွင့်တို့ပါဝင်သည်။"

အပိုဒ် ၁၉၊ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (ICCPR) "(၁) လူသားတိုင်းသည် မည်သည့်စွက်ဖက်မှမပါဘဲ မိမိတို့၏အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို လွတ်လပ်စွာ စွဲကိုင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ (၂) လူတိုင်းလွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုရေးသား ဖော်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုပိုင်ခွင့်၊ နယ်နိမိတ်ခြားကျော်လန်၍ နတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာရေးသား၍ဖြစ်စေ၊ ပုံနှိပ်၍ဖြစ်စေ၊ အနုပညာအမျိုးမျိုးနှင့်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးမျိုးသော သတင်းအချက်အလက်၊ အတွေးအခေါ်များကို လွတ်လပ်စွာ ပြန့်နှံ့နိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ လက်ခံပိုင်ခွင့်တို့ရှိသည်။(၃) ဤအပိုဒ်ပါ အပိုဒ် (၂)ပါ အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရာတွင် အထူးစောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအခွင့်အရေးများအပေါ် တန်ဖိုးသတ်ချက်တစ်စုံတစ်ရာ ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ဤတန်ဖိုးသတ်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်ပြီး - (က) အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဤအခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကို လေးစားရမည်။ (ခ) နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ လူ့စုအတွင်း သဟဇာတရှိရေး၊ လူ့စုကျန်းမာရေးနှင့် လူ့စုစာရိတ္တတို့ကို ကာကွယ်ရေး။"

အပိုင်း ၂၃၊ ASEAN ကြေငြာချက် -
"စာအရေးအသားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊
မိမိရေးချယ်သော နည်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း လူတိုင်းတွင် မိမိ၏
ထပ်မြင်ယူဆပိုင်ခွင့်၊ ထုတ်ဖော်ပိုင်ခွင့်၊ သတင်းအချက်အလက်
ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။ ၎င်း အခွင့်အရေးကို
မည်သူမျှ နှောင့်ယှက်ခွင့်မရှိစေချေ။"

Filartiga v. Pena-Irala, 630 F. 2d 876 (1980) (US Circuit Court
of Appeals, 2nd circuit)

HR ကော်မတီ၊ အထွေထွေ ဆွေးနွေးချက် အမှတ် ၃၄၊ စာပိုဒ် ၂၁။ HR
ကော်မတီ၊ အထွေထွေ ဆွေးနွေးချက် အမှတ် ၃၄၊ စာပိုဒ် ၂၁။

HR ကော်မတီ၊ အထွေထွေ ဆွေးနွေးချက် အမှတ် ၃၄၊ စာပိုဒ် ၄၃။

ICCPR, အပိုဒ် ၂(၁)၊ HR ကော်မတီ၊ နိုင်ငံခြားသားများဆိုင်ရာနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ သဘောတူစာချုပ်အပေါ် အထွေထွေ ဆွေးနွေးချက် အမှတ်
၁၅၊ ၁၁ ဖြေ ခြေခံ။

အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ
တိုးတက်မှု အစီရင်ခံစာ၊ ၁၀ မတ် ၂၀၁၁၊ A/HRC/13/48 စာပိုဒ် ၅၉။

ပုဒ်မ ၁၈ (င)၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အင်ဒိုနီးရှား သမ္မတနိုင်ငံတော်၏
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (ပြုပြင်ချက်) နှင့် ပုဒ်မ ၄၅၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ
အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၇)။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ (၁၉၄၆) ပုဒ်မ ၂၁ - "ဆင်ဆာ
မရှိစေချေ"၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ(၂၀၀၇) ပုဒ်မ ၄၅
" သတင်းစာလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခြားသော လူထုဆက်သွယ်ရေး
မီဒီယာများကို ပိတ်ပင်ခြင်း မပြုလုပ်ချေ"၊ အရေးပေါ်ကာလ
ပြဋ္ဌာန်းချက်မှလွဲ၍ သတင်းစာနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး မီဒီယာများတွင်
မဖော်ပြဝင် သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများကို အစိုးရတာဝန်ရှိသူက
ဆင်ဆာဖျက်ခြင်း မလုပ်ချေ"။

ကိုးရီးယား သမ္မတ နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၂)၊
"ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုနှင့် စာနယ်ဇင်းကို လိုင်စင်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ်
ဆင်ဆာဖျက်ခြင်း ခွင့်မပြုချေ"၊ ၎င်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ရန် Compulsory
Membership in an Association Prescribed by Law for the Practice
of Journalism (Arts 13 and 29 American Convention on Human
Rights), Advisory Opinion OC-5/85, November 13, 1985, Inter-
American Court of Human Rights, (Ser. A) No. 5 (1985); and
the Joint Declaration of the UN Special Rapporteur on Freedom
of Opinion and Expression, the OSCE Representative on
Freedom of the Media, the OAS Special Rapporteur on Freedom
of Expression 18 December 2003; ကို [http://www.article19.org/
data/files/pdfs/igo-documents/three-mandates-dec-2003.pdf](http://www.article19.org/data/files/pdfs/igo-documents/three-mandates-dec-2003.pdf)
တွင်ရှုပါ။ မှတ်ထားသည့်သည့် အရာမှာ လုပ်ငန်း နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ
မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်အရ ပုံနှိပ်မီဒီယာများသည် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတင်း
အချက်အလက်များကို အာဏာပိုင်များထံ သေ့ပို့ ရန်လိုသည်။ သို့သော်

ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် အာဏာပိုင်များက ပြင်းပယ်ခွင့်မရှိ။

HR ကော်မတီ၊ ဗိုဇီဗာ သမ္မတနိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ လေ့လာချက်၊ CCPR/
CO/ 75/MDA.

အရှေ့တီမောနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၁ (၃) -
"လူထုဆက်သွယ်ရေး မီဒီယာကို လက်ထိကြီးအုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်
ကို တားမြစ်သည်။" ပုဒ်မ ၄၁ (၄) အရ "လူထုဆက်သွယ်ရေး
မီဒီယာကို နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးအာဏာ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ ကင်းကာ
လွတ်လပ်မှုရှိစေရန် နိုင်ငံတော်က အာမခံချက်ပေးရမည်။" ထို့ပြင်
ဖော်ရိုက် နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၈ နှင့် ၁၆၅ ကိုလည်း
ရှုပါ။

ICCPR ၊ အပိုဒ် ၂၂

သတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့်ကို လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြော
ဖော်ခွင့်နှင့် ကွဲပြားသောအခွင့်အရေးတစ်ခုအဖြစ် နိုင်ငံအများစုက
အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ဥပမာ - ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
(၂၀၀၇) အပိုဒ် ၅၆၊ ကင်ညာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
(၂၀၁၀) အပိုဒ် ၃၅။ ယင်းအခွင့်အရေးကို လူတိုင်းခံစားခွင့်ရှိကြောင်း
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများတွင် အသိအမှတ်ပြု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။
ဥပမာ - တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၁၉၉၆)
အပိုဒ် ၂၂ ၊ နော်ဝေနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(အပိုဒ် ၁၀၀ -၁၈၁၄
အခြေခံဥပဒေကို ၂၀၀၄ တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်)၊ ဘူဂေးနီးယား
(အပိုဒ် ၄၁၊ ၁၉၉၁ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ချက်)၊
ကိုလံဘီယာ (၁၉၉၁ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၇၄)။

ဥပမာ - ကင်ညာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (၂၀၁၀) အပိုဒ် ၃၅(၃)
တွင် လိုက်နာရမည့် ဤတာဝန်ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

နောက်ထပ် လမ်းညွှန်ချက်ကို ယူအန် အထူးကိုယ်စားလှယ်၏
လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ OSCE
ကိုယ်စားလှယ်၏ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်၊ OAS အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ACHPR အထူးကိုယ်စားလှယ်တို့၏
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ မှတ်တိုင်ကြေညာချက်ကို [http://
www.osce.org/fom/99558?download=true](http://www.osce.org/fom/99558?download=true) တွင် ကြည့်ပါ။

ဥပမာ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေ (၁၉၉၆) အပိုဒ်
၃၂ ၊ ကင်ညာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (၂၀၁၀) အပိုဒ် ၃၅(၁) (၈)။

နောက်ထပ် လမ်းညွှန်ချက်ကို ယူအန် အထူးကိုယ်စားလှယ်၏
လွတ်လပ်စွာ ထင်မြင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ OSCE
ကိုယ်စားလှယ်၏ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်၊ OAS အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ACHPR အထူးကိုယ်စားလှယ်တို့၏
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ မှတ်တိုင်ကြေညာချက် (၂၀၀၆) ကို
<http://www.osce.org/fom/99558?download=true> တွင် ကြည့်ပါ။

Nowaki ကုလသမဂ္ဂ၏ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ
သဘောတူစာချုပ်၊ CCPR အကြံပြုချက်၊ ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်

တည်းဖြတ်ထားသော အပိုင်း ၂၀၊ စာပိုဒ် ၁၁၊ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၈
လူ့အခွင့်အရေး တရားရုံး (ECtHR) Plattform "Ärzte für das Leben",
Application No. 10126/82 (1988), စာပိုဒ် ၃၄ ကိုလည်း ရှုပါ။

အရှေ့တီမောနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အပိုင်း ၄၂(၁)
တွင် " ကြီးကြပ်မှု ခွင့်ပြုချက်တောင်းစရာ မလိုဘဲ လူတိုင်း
လက်နက်မကိုင်ဆောင်ကာ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်ရှိသည်။ "

လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်နှင့် အသင်းအပင်းဖွဲ့ခွင့်ဆိုင်ရာ
အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ ၂၀၁၂ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာကို A/HRC/20/27 ,
၂၀ မေ ၂၀၁၂၊ စာပိုဒ် ၂၉ ကိုကြည့်ပါ။

HR ကော်မတီ၊ အီတလီနိုင်ငံ (CCPR/C/ITA/CO/5) နှင့်
ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံကောင်း မက်ဆီဒိုနီးယား (CCPR/C/MKA/CO/2) တို့ကို
လေ့လာချက်၊ အထူးလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဖြင့် ပူးတွဲ ကြေညာချက် ၁၀
ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၂၊ အာဖရိကနိုင်ငံ၏ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှုကို
ပယ်ဖျက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ACHPR/Res 169 2010

ဂါနာ၊ တိုဂို၊ မက်ဆီကို၊ ယူကေနိုင်ငံ၊ အိုင်ဗာလန်၊
ဂျော်ဂျီယာ နိုင်ငံတို့သည် အသရေဖျက်မှုကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ်မှ
ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သည်။ အာဖရိကအလယ်ပိုင်း သမ္မတနိုင်ငံသည်
အသရေဖျက်မှုအတွက် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီး၊
အီတလီနိုင်ငံကလည်း ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် စတင်စဉ်းစားလျှက်ရှိသည်။

အမျိုးသား လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ Johannesburg စည်းမျဉ်း၊ လွတ်လပ်စွာ
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက် ရယူခွင့်နှင့်
အာတီကယ် ၁၉၊ လန်ဒန်၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၉၆၊ စည်းမျဉ်း ၂ နှင့် ၆။

အာတီကယ် ၁၉ က အောက်ပါအချက်များကို စဉ်းစားရန်
တိုက်တွန်းသည် (က) ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုပြုလုပ်သည့် နိုင်ငံရေးနှင့်
ပြဿနာဖြစ်နေသည့် နောက်ခံအခြေအနေ (ခ) ပြောဆိုသူ၏
နာမည်နှင့် လူထုအပေါ် ၎င်း၏ ဩဇာရှိမှု (ဂ) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး
သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်စုကို ခွဲခြားဆက်ဆံရန်၊ တိုက်ခိုက်ရန် သို့မဟုတ်
အကြမ်းဖက်ရန် အမှန်းတရား ဟောကြားသော ပြောဆိုသူ၏ စိတ်တွင်း
ရည်ရွယ်ချက် (ဃ) ပြောဆိုသော အကြောင်းအရာ၊ အထူးသဖြင့်
အများပြည်သူက ထိုပြောဆိုချက်ကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူချက် (င)
ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသော အကြောင်းအရာ၏ သက်ရောက်မှု နှင့်
ကြီးမားကျယ်ပြန့်မှု အထူးသဖြင့် နားထောင်သော လူထု၏ အရေအတွက်
(စ) ယင်းပြောဆိုချက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု
တိုက်ခိုက်ခံရမှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှု။

ARTICLE 19

ARTICLE 19 envisages a world where people are free to speak their opinions, to participate in decision-making and to make informed choices about their lives

For this to be possible, people everywhere must be able to exercise their rights to freedom of expression and freedom of information. Without these rights, democracy, good governance and development cannot happen.

We take our name from Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights:

“Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive, and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.”

ARTICLE 19 works so that people everywhere can express themselves freely, access information and enjoy freedom of the press. We understand freedom of expression as three things:

Freedom of expression is the right to speak

- It is the right to voice political, cultural, social and economic opinions
- It is the right to dissent
- It makes electoral democracy meaningful and builds public trust in administration.

Freedom of expression is freedom of the press

- It is the right of a free and independent media to report without fear, interference, persecution or discrimination
- It is the right to provide knowledge, give voice to the marginalised and to highlight corruption
- It creates an environment where people feel safe to question government action and to hold power accountable.

Freedom of expression is the right to know

- It is the right to access all media, internet, art, academic writings, and information held by government
- It is the right to use when demanding rights to health, to a clean environment, to truth and to justice
- It holds governments accountable for their promises, obligations and actions, preventing corruption which thrives on secrecy.

Email: myanmar@article19.org

အာတီကယ် ၁၉ သည် ဒီမိုကရေစီ၏ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးဖြစ်သော သတင်းရယူပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုပြုသော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ် စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် ဒီမိုကရေစီအတွက် ပင်မအခွင့်အရေးဖြစ်ပြီး၊ အခြားအရေးကြီးသော ဒီမိုကရေစီ ၏ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အခြားအခွင့်အရေးများကိုလည်း ကာကွယ်ပေးသည်။

အာတီကယ် ၁၉ ကို ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပြီး၊ ယင်းအမည်ကို အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာအခွင့် အရေး ကြေငြာစာတမ်း အပိုဒ် ၁၉ မှ ရယူထားခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိတို့အဖွဲ့သည် လက်ရှိကာလတွင် လူ့အခွင့်အရေး၊ သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်စွာရရှိခွင့်၊ ဒီမိုကရေစီပြောင်းလဲမှု၊ မီဒီယာ၊ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ ကိစ္စများအတွက် ကမာတစ်ဝန်းရှိ အဖွဲ့ ၉၀ ကျော်နှင့် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။

**DEFENDING FREEDOM
OF EXPRESSION AND INFORMATION**

ARTICLE 19 Free Word Centre 60 Farringdon Road London EC1R 3GA
T +44 20 7324 2500 F +44 20 7490 0566
E info@article19.org W www.article19.org Tw @article19org facebook.com/article19org